

# GRAMMAR APPENDIX

## Grammar Review

### PRESENT SIMPLE

#### FORM

| Affirmative                        | Negative                                                             | Interrogative                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I / You <b>go</b>                  | I / You <b>do not (don't) go</b>                                     | <b>Do</b> I / you <b>go</b> ?                                                                                                                                                      |
| He / She / It <b>goes</b>          | He / She / It <b>does not (doesn't) go</b>                           | <b>Does</b> he / she / it <b>go</b> ?                                                                                                                                              |
| We / You / They <b>go</b>          | We / You / They <b>do not (don't) go</b>                             | <b>Do</b> we / you / they <b>go</b> ?                                                                                                                                              |
| Uses                               | Examples                                                             | Adverbs of frequency / Time expressions                                                                                                                                            |
| A regular habit or routine         | <i>Janet often <b>goes</b> to the library.</i>                       | always, usually, occasionally, frequently, often, sometimes, rarely, seldom, never<br>once a month, every week, in the morning, at three o'clock, on Mondays, at night, how often? |
| A general truth or scientific fact | <i>Most British people <b>don't speak</b> any foreign languages.</i> |                                                                                                                                                                                    |
| Stative verbs                      | <i>This cake <b>tastes</b> wonderful.</i>                            |                                                                                                                                                                                    |

### PRESENT CONTINUOUS

#### FORM

| Affirmative                         | Negative                                                 | Interrogative                                                 |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| I <b>am working</b>                 | I <b>am (I'm) not working</b>                            | <b>Am</b> I <b>working</b> ?                                  |
| You <b>are working</b>              | You <b>are not (aren't) working</b>                      | <b>Are</b> you <b>working</b> ?                               |
| He / She / It <b>is working</b>     | He / She / It <b>is not (isn't) working</b>              | <b>Is</b> he / she / it <b>working</b> ?                      |
| We / You / They <b>are working</b>  | We / You / They <b>are not (aren't) working</b>          | <b>Are</b> we / you / they <b>working</b> ?                   |
| Uses                                | Examples                                                 | Time expressions                                              |
| An action which is happening now    | <i>Mum <b>is working</b> at the moment.</i>              | now, right now, at the moment, currently                      |
| A temporary action                  | <i>My friends <b>are learning</b> Italian this year.</i> | today, these days, this year, at present                      |
| A definite plan for the near future | <i>I'm <b>meeting</b> Martin tonight.</i>                | tonight, tomorrow, this afternoon, next Sunday / week / month |

### STATIVE VERBS

Ekintzak baino egoerak adierazten dituztenez, *Present Simple* aldian erabiltzen dira eta ez *Continuous* aldian. Ondorengo ezaugarriekin dute lotura:

- gustuekin eta sentimenduekin (**dislike, hate, hope, like, love, prefer, want**)
- adimenarekin eta pentsamenduekin (**believe, forget, guess, know, remember, think, understand**)
- prezioekin eta neurriekin (**cost, weigh, measure**)

- pertzepzioarekin eta zentzuekin (**feel, hear, see, smell, sound, taste, touch**)

- jabetzarekin (**belong, have, own**).

Batzuek egoera eta ekintza adieraz dezakete, hala bada, era bakunean nahiz iraunkorrean erabil daitezke. Esaterako, **think** aditza.

*Donna **thinks** the book is wonderful.*

(Donnak liburua zoragarria dela pentsatzen / uste du.)

*He **is thinking** about going to Ireland in the summer.*

(Udan Irlandara joatea pentsatzen du / darabil buruan.)

## PAST SIMPLE

### FORM

| Affirmative                     | Negative                                       | Interrogative                                           |
|---------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| I / You <b>finished</b>         | I / You <b>did not (didn't)</b> finish         | <b>Did</b> I / you <b>finish</b> ?                      |
| He / She / It <b>finished</b>   | He / She / It <b>did not (didn't)</b> finish   | <b>Did</b> he / she / it <b>finish</b> ?                |
| We / You / They <b>finished</b> | We / You / They <b>did not (didn't)</b> finish | <b>Did</b> we / you / they <b>finish</b> ?              |
| Uses                            | Examples                                       | Time expressions                                        |
| A completed action in the past  | <i>I <b>finished</b> lunch late yesterday.</i> | yesterday, last year, two days ago, in 2004, when, then |

## PAST CONTINUOUS

### FORM

| Affirmative                                                     | Negative                                                                                    | Interrogative                                |
|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| I <b>was writing</b>                                            | I <b>was not (wasn't)</b> writing                                                           | <b>Was</b> I <b>writing</b> ?                |
| You <b>were writing</b>                                         | You <b>were not (weren't)</b> writing                                                       | <b>Were</b> you <b>writing</b> ?             |
| He / She / It <b>was writing</b>                                | He / She / It <b>was not (wasn't)</b> writing                                               | <b>Was</b> he / she / it <b>writing</b> ?    |
| We / You / They <b>were writing</b>                             | We / You / They <b>were not (weren't)</b> writing                                           | <b>Were</b> we / you / they <b>writing</b> ? |
| Uses                                                            | Examples                                                                                    | Time expressions                             |
| An incomplete action in progress at a specific time in the past | <i>At 10 o'clock last night, I <b>was writing</b> an e-mail to my friend Rose.</i>          | last night / week / year, at nine o'clock    |
| An incomplete action interrupted by another action              | <i>He <b>was watching</b> TV when I called.</i>                                             | when, while, as                              |
| Two incomplete actions in progress at the same time in the past | <i>Last year he <b>was teaching</b> English while he <b>was studying</b> at university.</i> |                                              |

## PRESENT PERFECT SIMPLE

### FORM

| Affirmative                                                                                     | Negative                                                                                                       | Interrogative                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| I / You <b>have lived</b>                                                                       | I / You <b>have not (haven't)</b> lived                                                                        | <b>Have</b> I / you <b>lived</b> ?                                           |
| He / She / It <b>has lived</b>                                                                  | He / She / It <b>has not (hasn't)</b> lived                                                                    | <b>Has</b> he / she / it <b>lived</b> ?                                      |
| We / You / They <b>have lived</b>                                                               | We / You / They <b>have not (haven't)</b> lived                                                                | <b>Have</b> we / you / they <b>lived</b> ?                                   |
| Uses                                                                                            | Examples                                                                                                       | Time expressions                                                             |
| An action that began in the past and continues in the present                                   | <i>I <b>have lived</b> in London for two years.<br/>How long <b>have</b> you <b>been</b> in the shop?</i>      | for, since, how long ...?, ever, never, recently, lately, yet, just, already |
| An action that took place at an undetermined time in the past and has importance in the present | <i>We <b>have</b> recently <b>moved</b> house.<br/>I'm not hungry, thanks. I've already <b>had</b> dinner.</i> |                                                                              |

## PAST PERFECT SIMPLE

### FORM

| Affirmative                                                           | Negative                                                                                                                                    | Interrogative                                           |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| I / You <b>had stopped</b>                                            | I / You <b>had not (hadn't) stopped</b>                                                                                                     | <b>Had</b> I / you <b>stopped</b> ?                     |
| He / She / It <b>had stopped</b>                                      | He / She / It <b>had not (hadn't) stopped</b>                                                                                               | <b>Had</b> he / she / it <b>stopped</b> ?               |
| We / You / They <b>had stopped</b>                                    | We / You / They <b>had not (hadn't) stopped</b>                                                                                             | <b>Had</b> we / you / they <b>stopped</b> ?             |
| Uses                                                                  | Examples                                                                                                                                    | Time expressions                                        |
| A completed action which took place before another action in the past | <i>The rain <b>had</b> already <b>stopped</b> before I left.</i><br><i>By the time she arrived, he <b>had</b> already <b>gone</b> home.</i> | already, by the time, after, before, until, never, just |

## FUTURE SIMPLE

### FORM

| Affirmative                      | Negative                                                               | Interrogative                                                                                                                    |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I / You <b>will come</b>         | I / You <b>will not (won't) come</b>                                   | <b>Will</b> I / you <b>come</b> ?                                                                                                |
| He / She / It <b>will come</b>   | He / She / It <b>will not (won't) come</b>                             | <b>Will</b> he / she / it <b>come</b> ?                                                                                          |
| We / You / They <b>will come</b> | We / You / They <b>will not (won't) come</b>                           | <b>Will</b> we / you / they <b>come</b> ?                                                                                        |
| Uses                             | Examples                                                               | Time expressions                                                                                                                 |
| A prediction                     | <i>Don't shout. I'm sure the teacher <b>will come</b> in a minute.</i> | this evening, later, next month / year, soon, at eleven o'clock, in an hour, tomorrow, in a few weeks, on 8th May, in the future |
| A timetable                      | <i>Dr Brown <b>will see</b> the patient at 5.00.</i>                   |                                                                                                                                  |
| A spontaneous decision           | <i>There is no meat left – I <b>will have</b> fish for lunch.</i>      |                                                                                                                                  |

## BE GOING TO

### FORM

| Affirmative                               | Negative                                                 | Interrogative                                                                                                                    |
|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I <b>am going to study</b>                | I <b>am not going to study</b>                           | <b>Am</b> I <b>going to study</b> ?                                                                                              |
| You <b>are going to study</b>             | You <b>are not (aren't) going to study</b>               | <b>Are</b> you <b>going to study</b> ?                                                                                           |
| He / She / It <b>is going to study</b>    | He / She / It <b>is not (isn't) going to study</b>       | <b>Is</b> he / she / it <b>going to study</b> ?                                                                                  |
| We / You / They <b>are going to study</b> | We / You / They <b>are not (aren't) going to study</b>   | <b>Are</b> we / you / they <b>going to study</b> ?                                                                               |
| Uses                                      | Examples                                                 | Time expressions                                                                                                                 |
| A planned action for the future           | <i>Paul <b>is going to study</b> medicine next year.</i> | this evening, later, next month / year, soon, at eleven o'clock, in an hour, tomorrow, in a few weeks, on 8th May, in the future |
| An action that is about to happen         | <i>Be careful! The dog <b>is going to bite</b> you.</i>  |                                                                                                                                  |

## ► PRESENT CONTINUOUS ETORKIZUN ZENTZUAREKIN

Aurretiaz finkatuta egonda, etorkizun hurbilean beteko diren ekintzak adierazteko erabiltzen da.

*My parents **are arriving** tomorrow afternoon.*

(Nire gurasoak bihar arratsaldean iritsiko dira.)

*We **are having** lunch in an hour.*

(Ordu bete barru bazkalduko dugu.)

Egiatan etorkizun zentzua duen orainaldi hau eta **be going to** ia bereizi gabe erabiltzen dira, ez baitago kasik desberdintasunik bien artean. *Present Continuous* aldia, dena den, asmo pertsonalez aritzeko erabiltzen da gehiago, eta ezaugarri honexek bereizten ditu.

Eta bistakoa denez, *Present Continuous* aldiak etorkizun zentzua duenean ez du zer ikusirik *Present Continuous* arruntarekin, esaldian doazen denbora-esamoldeek etorkizuneko unea adierazten baitute eta ez orainaldikoa.

*Nicole **is coming** to study with me **later**.*

(Nicole nirekin ikastera dator gero.)

*I'm **seeing** the doctor **on Thursday**.*

(Sendagilearengana noa ostegunean.)

## ► FUTURE PERFECT

### FORM

| Affirmative                                 | Negative                                                                 | Interrogative                                                                                            |
|---------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I / You <b>will have finished</b>           | I / You <b>will not (won't) have finished</b>                            | <b>Will</b> I / you <b>have finished</b> ?                                                               |
| He / She / It <b>will have finished</b>     | He / She / It <b>will not (won't) have finished</b>                      | <b>Will</b> he / she / it <b>have finished</b> ?                                                         |
| We / You / They <b>will have finished</b>   | We / You / They <b>will not (won't) have finished</b>                    | <b>Will</b> we / you / they <b>have finished</b> ?                                                       |
| Uses                                        | Examples                                                                 | Time expressions                                                                                         |
| A completed action at a certain future time | <i>Patients <b>will have finished</b> their treatment in two months.</i> | by this time next week, by ten o'clock, by the end of ..., by then, by August, in two months / years ... |

## ► FUTURE CONTINUOUS

### FORM

| Affirmative                                           | Negative                                                                          | Interrogative                                                                                      |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I / You <b>will be flying</b>                         | I / You <b>will not (won't) be flying</b>                                         | <b>Will</b> I / you <b>be flying</b> ?                                                             |
| He / She / It <b>will be flying</b>                   | He / She / It <b>will not (won't) be flying</b>                                   | <b>Will</b> he / she / it <b>be flying</b> ?                                                       |
| We / You / They <b>will be flying</b>                 | We / You / They <b>will not (won't) be flying</b>                                 | <b>Will</b> we / you / they <b>be flying</b> ?                                                     |
| Uses                                                  | Examples                                                                          | Time expressions                                                                                   |
| An action in progress at a certain time in the future | <i>At this time tomorrow, Jack and Brian <b>will be flying</b> to Manchester.</i> | at this time tomorrow, at this time next ..., on Thursday, in six months' time, in the next decade |

## unit 1

## ARE YOU MOBILE?

## ERLATIBOZKO PERPAUSAK

## DEFINING RELATIVE CLAUSES

| Uses                                                  | Examples                                                                               |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>who</b> and <b>that</b> refer to people            | <i>People <b>who</b> / <b>that</b> send many text messages have got larger thumbs.</i> |
| <b>which</b> and <b>that</b> refer to objects         | <i>This is the new mobile phone (<b>which</b> / <b>that</b>) I've just bought.</i>     |
| <b>when</b> and <b>that</b> refer to a moment in time | <i>It was in 1973 <b>when</b> / <b>that</b> the mobile phone was invented.</i>         |
| <b>where</b> refers to a particular place             | <i>Japan is a country <b>where</b> people are very sensitive to noise.</i>             |
| <b>whose</b> refers to possession                     | <i>He's the boy <b>whose</b> book I found in the cafeteria.</i>                        |

## NON-DEFINING RELATIVE CLAUSES

| Uses                                                                                                                  | Examples                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>who</b> , <b>which</b> , <b>when</b> , <b>where</b> , <b>whose</b> can all be used, but <b>that</b> cannot be used | <i>My brother, <b>who</b> is an engineer, designs computers.<br/>This MP3 player, <b>which</b> is rather old, has got poor sound quality.</i> |

Erlatibozko izenordain edo adberbio batez hasten diren menpeko perpaus adjektiboak dira, eta bi motatakoak daude: **defining** (murrizgarriak) eta **non-defining** (ez-murrizgarriak).

## Defining Relative Clauses

Murrizgarriek aurrekariari buruzko funtsezko informazioa ematen digute, eta horregatik, nahitaezkoak dira perpausaren esanahia osatzeko.

- Arruntenak **who**, **which** eta **that** erlatibozko izenordainekin hasten dira, eta menpeko perpausaren subjektu-funtzioa betetzen ez dutenean, ken daitezke.  
*It was Mike **who** called.* (Mike zen deitu zuena.)  
**Who** pertsonen eta **which** gauzei buruz aritzeko dira, baina **that** pertsonekin nahiz gauzekin erabiltzen da.  
*She is the girl (**who** / **that**) I want to meet.* (Bera da ezagutu nahi dudana neska.)  
*I did not get the e-mail (**which** / **that**) you sent.* (Ez nuen zuk bidalitako posta elektronikoa jaso.)
- **Whose** ezin da inoiz kendu, ez eta **that** izenordainarekin ordeztu ere.  
*This is a book **whose** author is unknown.* (Egile ezezaguna duen liburua da hau.)
- **Whom** preposizioen ondoren erabiltzen da, baina ohikoena hau kendu eta preposizioa atzera pasatzea da.  
*The man **to whom** I talked was very rude.*  
*The man I talked **to** was very rude.* (Nirekin hizketan aritu zen gizona oso baldarra zen.)
- **What** aurrekaria kentzen denean bakarrik erabiltzen da.  
*I don't know **what** to do.* (Ez dakit zer egin.)

Erlatibozko adberbioak, berriz, **when**, **where** eta **why** dira.

- **When** edo ken dezakegu, edo bere ordeztu **that** erabili.

*I won't forget the day (**when** / **that**) I met her.*  
(Ez dut ahaztuko bera ezagutu nuen eguna.)

- **Where** inoiz ez da kentzen eta ezin da bere ordeztu **that** erabili.  
*I visited the area **where** all the trendy shops are.* (Modako denda guztiak dauden ingurunea bisitatu nuen.)
- **Why** edo ken dezakegu, edo bere ordeztu **that** erabili.  
*Tell us the reason (**why** / **that**) you ran away.* (Esaguzu ihes egiteko izan zenuen arrazoia.)

## Non-defining Relative Clauses

Ez-murrizgarriek aurrekariari buruzko informazio gehigarria ematen digute, horregatik doaz koma artean. **Who**, **which**, **when**, **where** eta **whose** erabiliz osatzen dira, inoiz ez **that** erabiliz.

*Jack, **who** is English, works for a French firm.* (Jack, ingelesa denak, enpresa frantses baterako egiten du lan.)  
*London, **where** Kim was born, is a great city.* (Londres, Kim jaio zen lekua, hiri bikaina da.)

Oso jasoak dira estiloz, beraz, ingeles mintzatuan ez dira erabiltzen.

## ► VERB COLLOCATIONS

Aditz batzuek berauekin bakarrik loturiko hitz jakinak daramatzate jarraian, eta elkarrekin **collocations** deitzen diren esamoldeak osatzen dituzte. Oso arruntak dira ingeles mintzatuan, ondorioz, buruz ikastea komeni da. Adibidez:

run an errand (mandatu bat egin)  
run a temperature (sukarra eduki)  
run in the family (familiako gauza izan)

break a habit (ohitura bati utzi)  
break a record (marka hautsi)  
break the law (legea hautsi)

Glosarioan aurkituko dituzu **run** eta **break** aditzekin osatutako beste batzuk.

## ► IDIOMS

Esapide edo esaldi eginak dira, denboraren poderioz osatu direnak eta irudizko adiera dutenak. Hizkuntza bat mintzo

duten gehienek ezagutu eta ulertzen dituzte hizkuntza horretakoak, baina atzerriko hizkuntza batekoak direnean, gauzak aldatu egiten dira, hauen adierak ez baitute, askotan, osatzen dituzten hitzek bakarka harturik duten adierarekin zer ikusirik. Esate baterako:

speaking one's mind (argi eta garbi hitz egin)  
like talking to the wall (paretarekin aritzea bezala)  
straight from the horse's mouth (lehen eskuko, zuzeneko)  
not breathe a word (hitzik ere ez esan)  
can't get a word in edgways (ezin hitzik esan / hitz egiten ez utzi bati)  
be all ears (adi-adi entzun)  
beat about the bush (itzul-inguruka ibili)

## unit 2 REMEMBER WHEN...

### PRESENT PERFECT CONTINUOUS

#### FORM

| Affirmative                                                           | Negative                                                                                                 | Interrogative                                     |
|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| I / You <b>have been working</b>                                      | I / You <b>have not been working</b>                                                                     | <b>Have</b> I / you <b>been working</b> ?         |
| He / She / It <b>has been working</b>                                 | He / She / It <b>has not been working</b>                                                                | <b>Has</b> he / she / it <b>been working</b> ?    |
| We / You / They <b>have been working</b>                              | We / You / They <b>have not been working</b>                                                             | <b>Have</b> we / you / they <b>been working</b> ? |
| Uses                                                                  | Examples                                                                                                 | Time expressions                                  |
| An action that started in the past and which continues in the present | <i>I <b>have been working</b> in London for a year.</i><br><i>How long <b>have you been waiting</b>?</i> | for a year, since 2002,<br>how long ...?,         |
| An action whose results are still apparent                            | <i>I am tired. I <b>have been driving</b> all night.</i>                                                 | all night / morning /<br>day / week ...           |

### Egitura

**Baiezkoa:** Orainaldi burutu iraunkorra ("Lanean egon / aritu naiz", etab.) **have / has been + ing** bukaera daraman aditz batekin osatzen da.

**Ezezkoa:** **Have / has** aldaeren ondoren **not** partikula ezarritako edo **haven't** eta **hasn't** forma laburtuak erabiliz osatzen da.

**Galderazkoa:** Galderetan subjektua **have / has** laguntzaileen eta **been** partizipioaren artean kokatu behar da.

### Erabilerak

■ Orain dela hainbat denbora hasi eta oraindik dirauten ekintzak adierazteko. *Present Perfect Continuous* aldiak ekintzaren iraupena nabarmentzen duenez, itzultzeko garaian "eraman + aditz nagusia -t(z)en" egituraz balia gaitzek.

■ Bukatu berriak badira ere, emaitzak oraindik agerian dituzten ekintzak adierazteko.

Aditz-aldi honekin erabiltzen diren denbora-esamoldeek denbora-aldia adierazi behar dute eta ez une zehatza.

### PAST PERFECT CONTINUOUS

#### FORM

| Affirmative                                         | Negative                                                            | Interrogative                                                             |
|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| I / You <b>had been waiting</b>                     | I / You <b>had not been waiting</b>                                 | <b>Had</b> I / you <b>been waiting</b> ?                                  |
| He / She / It <b>had been waiting</b>               | He / She / It <b>had not been waiting</b>                           | <b>Had</b> he / she / it <b>been waiting</b> ?                            |
| We / You / They <b>had been waiting</b>             | We / You / They <b>had not been waiting</b>                         | <b>Had</b> we / you / they <b>been waiting</b> ?                          |
| Uses                                                | Examples                                                            | Time expressions                                                          |
| An action which continued up to another past action | <i>He <b>had been waiting</b> for ten minutes when she arrived.</i> | for hours, since last April, all morning ... ,<br>when, until, before ... |

## Egitura

**Baiezkoa:** Lehenaldi burutu iraunkorrek ("Irakurtzen aritu / egon nintzen", etab.) forma bera du singularreko nahiz pluraleko pertsona guztietan: **had been + ing** bukaera daraman aditza.

**Ezezkoa:** **Had** laguntzaileari **not** partikula gehituko diogu edo, osterantzean, **hadn't** erabiliko dugu.

**Galderazkoa:** Subjektuaren aurrean **had** kokatuko dugu.

## Erabilerak

- Lehenaldiko ekintza laburren aurretik luzaroan gertatzen ari ziren ekintzak adierazteko. "Eraman, aritu, egon" aditzen iragana dugu maiz aditz-aldi hau itzultzeko baliabidea.

*I **had been looking** for a job for months until finally I found one.* (Hilabeteak neramatzan lan bila, azkenean bat aurkitu nuen arte.)

Ohikoena bi ekintzok juntagailu batez lotuak aurkitzea da: denborazkoa, aurreko orrian agertzen direnak bezalakoa (*when, until, before*), kontzesiboa (*although*) edo kausazkoa (*because*).

*The child got ill because he **had been playing** outside in such cold weather.* (Umea gaixotu egin zen, kanpoan jolasten egon zelako hain eguraldi hotzarekin.)

## ► GERUNDIOA ETA INFINITIBOA

### Gerundioa

Ingeleseaz ez da aditz-denbora iraunkorretan erabiltzen den **ing** bukaeradun adizkia, izenaren funtzioa betetzen duena baizik. Horregatik, ondorengo kasuetan aurki dezakegu:

- subjektu bezala, ekintzei buruz era orokorrean ari garenean.

***Being** a student in the 1950s was not easy.* (50eko hamarkadan ikasle izatea ez zen erraza.)

- zenbait aditzen osagai zuzen gisa.

|          |                |           |
|----------|----------------|-----------|
| continue | like / dislike | prefer    |
| enjoy    | love / hate    | recommend |
| finish   | miss           | suggest   |

*He enjoys **doing** sport.* (Kirola egiten gozatzen du.)

- preposizioen ondoren.

*We talked about **going** on holiday together in July.* (Uztailean elkarrekin oporretara joateaz hitz egin genuen.)

- honako aditz-forma hauen ondoren:

|             |                         |
|-------------|-------------------------|
| can't help  | be / get used to        |
| can't stand | look forward to         |
| feel like   | spend (time)            |
| it's no use | don't mind / would mind |

*We spent the afternoon **watching** films.* (Pelikulak ikusten igaro genuen arratsaldea.)

*Would you mind **closing** the window, please?* (Leihoa ixtea axola al zaizu, mesedez?)

## Infinitiboa

Aurretik **to** daraman adizkia dugu. Honela erabiltzen da:

- como sujeto, hablando de un hecho concreto.

***To leave** now would be a mistake.* (Orain alde egitea errua litzateke.)

- ondorengoak bezalakoa aditzen atzetik:

|               |        |             |
|---------------|--------|-------------|
| agree         | expect | plan        |
| appear / seem | hope   | promise     |
| choose        | learn  | refuse      |
| decide        | manage | want / wish |

*Did you manage **to finish** your project on time?* (Zure proiektua garaiz bukatzea lortu al zenuen?)

- zenbait adjektiboren (*busy, happy, ready, tired...*) eta adberbioren ondoren (*slowly, fast, low, high...*).

*I am too tired **to go** out.* (Nekatuegia nago kalera irteteko.)

*He ran too slowly **to win** the race.* (Lasterketa irabazteko makalegi egin zuen korrika.)

- advise, invite, tell, warn, teach edo persuade bezalakoa aditzen zeharkako osagarriaren ondoren.

*She persuaded me **to join** the team.* (Taldekide egiteko konbentzitu ninduen.)

Pertzepzio aditz batzuek (**hear, feel, see ...**) eta **let** nahiz **make** aditzek **to** gabeko infinitiboa daramate jarraian.

*I saw Jim **leave** the office.* (Bulegotik ateratzen ikusi nuen Jim.)

*My parents don't let me **stay** out late.* (Nire gurasoek ez didate uzten gauean berandu arte ateratzen.)

## Gerundioaz eta infinitiboaz jarraituriko aditzak

Aditz batzuek gerundioko nola infinitiboko adizkiarekin erabil daitezke, esanahia batere aldatzen ez delarik, adibidez, **begin, propose, forbid, intend** eta **start**.

*I started **to use** / **using** the Internet about two years ago.* (Orain dela pare bat urte hasi nintzen Internet erabiltzen.)

**Stop, remember, regret** eta **forget** aditzek, aldiz, esangura desberdinak dituzte, jarraian aditz-forma bata ala beste erabili.

- **Stop + gerundioa** ohitura bati uztea esan nahi du.

*My father **stopped smoking** last month.* (Nire aitak lehengo hilean utzi zion erretzeari.)

- **Stop + infinitiboa** ekintza bat eten beste gauza bat egiten hasteko esan nahi du.

*Can we **stop to have** some coffee?* (Gera al gaitezke kafe bat hartzeko?)

- **Remember + gerundioa** iraganeko ekintzekin lotua dago.

*I don't **remember talking** to her before.* (Ez naiz gogoratzen berarekin hitz egin izana noizbait.)

- **Remember + infinitiboa** etorkizuneko ekintzekin lotua dago lotua eta norbaiti garrantzitsua den zerbait adierazteko erabiltzen da.

**Remember to call Jane before you go.**  
(Gogoratu alde egin aurretik Janeri deitzea.)

- **Regret + gerundioa** iraganekeo zerbaiti buruz damua adierazten du.

**He regrets breaking up with Helen.**  
(Helenekin bukatu izana damu du.)

- **Regret + infinitiboa** egiturak albiste txarrak iragartzen ditu.

**I regret to tell you that we can't accept your proposal.**  
(Atsekabe handiz jakinarazi behar dizuet ezin dugula zuen proposamena onartu.)

- **Forget + gerundioa** iraganean egindako zerbait ahaztu egin zaigula adierazten du.

**I forgot seeing that film.**  
(Ahaztu egin zitzaidan pelikula hori ikusia nuela.)

- **Forget + infinitiboa** zerbait egitea ahaztu esan nahi du.

**I forgot to tell you.**  
(Zuri esatea ahaztu zitzaidan.)  
**Don't forget to lock the door.**  
(Ez ahaztu atea giltzaz ixtea.)

## ► PHRASAL VERBS

Partikuladun aditzak edo **phrasal verbs** deituak hala izendatzen dira, jarraian preposizioa, adberbioa edo biak daramatzatelako. Eta honela hitz berri bat sortzen dute. Adibidez, *come* aditzak "etorri" esan nahi du, baina *come in* aditzak "sartu" adiera du, eta *come down* bikoteak "jaitsi"; *stand* aditzak "zutik egon" adiera du, baina *stand up* aditzak "jaiki / zutik jarri".

**In the past, students stood up when the teacher came into the classroom.** (Garai batean ikasleak zutik jartzen ziren irakaslea gelan sartzen zenean.)

Aipatutako adibideetan erraza da *phrasal verb* horren esangura asmatzea, gehienetan ez da, ordea, horrela gertatzen, adiera berria guztiz desberdina baita bi hitzok banandurik zuten esanahitik. Esate baterako:

come across (zoriz topatu)  
come down on (errieta egin)

*Phrasal verbs* iragankorrak eta iragangaitzak daude, iragankorren artean, gainera, bana daitezkeenak eta bana ezinak ditugu. Bana daitezkeenetan osagarri zuzena aditzaren eta partikularren artean txerta daiteke; bana ezinekin, berriz, ezin da horrelakorik egin.

**I was cleaning my room when I came across these pictures.** (Nire gela garbitzen ari nintzen argazki hauekin topo egin nuenean.)

Adibide honetan osagarri zuzena *phrasal verb* delakoaren ondoren doa eta ez erdian tartekatua, *come across* ezin baita banatu. (Ezin da esan \*...when I came these pictures across.)

2. unitatean **come** eta **stand** aditzekin osatutako *phrasal verbs* arruntenak azalduko zaizkizu. Ikus berauen esanahia 22. orriko zerrendan.

## ► ATZIZKIAK

Atzizkiak hitz batzuei gehitzen dizkiegun bukaerak dira, horrela, beste hitz berri batzuk sortzeko.

### Izenak osatzeko atzizkiak

- Aditzetatik izenak osatzeko atzizkien artean **ment, tion / sion** eta **er / or** ditugu.

|                         |                         |
|-------------------------|-------------------------|
| agree (hitzartu)        | agreement (hitzarmen)   |
| invite (gonbidatu)      | invitation (gonbidapen) |
| conclude (ondorioztatu) | conclusion (ondorio)    |
| drive (gidatu)          | driver (gidari)         |
| act (antzeztu)          | actor (antzezle)        |

- Izenak osatzeko beste atzizki batzuk **ity, ship, ness** eta **ence / ance** dira; hauek adjektiboei, aditzei edota beste izen batzuei erants diezazkiekegu.

|                      |                            |
|----------------------|----------------------------|
| personal (pertsonal) | personality (nortasun)     |
| friend (lagun)       | friendship (adiskidetasun) |
| happy (zoriontsu)    | happiness (zoriontasun)    |
| obedient (obediente) | obedience (obedientzia)    |
| annoy (eragotzi)     | annoyance (eragozpen)      |

### Adjektiboak osatzeko atzizkiak

- Aditzei **ed** eta **ing** atzizkiak gehitzean adjektiboak sortzen dira. **Ed** bukaeradunek norbait nola sentitzen den deskribatzen dute; **ing** amaieradunek, berriz, pertsona hori horrela zerk sentiarazten duen.

|                 |                      |
|-----------------|----------------------|
| amaze (harritu) | amazed (harriturik)  |
|                 | amazing (harrigarri) |

- Izen batzuek **ful** eta **less** atzizkiak hartzen dituzte eta sortzen diren adjektiboen esanahia argitzen laguntzen digute, **ful** atzizkiak "-kin" esan nahi baitu eta **less** atzizkiak "gabe".

|               |                       |
|---------------|-----------------------|
| care (ardura) | careful (arduratsu)   |
|               | careless (arduragabe) |

- Haez gain, izen eta aditz batzuei **ous, al, able, ive** eta **ant / ent** atzizkiak gehitzean, adjektibo gehiago lor ditzakegu.

|                    |                                               |
|--------------------|-----------------------------------------------|
| danger (arrisku)   | dangerous (arriskutsu)                        |
| nation (nazio)     | national (nazional)                           |
| predict (aurresan) | predictable (aurresan daitekeena)             |
| attract (erakarri) | attractive (erakargarri)                      |
| resist (iraun)     | resistant (iraunkor)                          |
| confide (fidatu)   | confident (norberaren buruan uste osoa duena) |

## unit 3

## CRAZY ENGLISH

## ADITZ MODALAK

## FORM

| Modal             | Examples                                                        | Uses                             |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------|----------------------------------|
| can               | <i>Mary <b>can swim</b> very fast.</i>                          | Ability                          |
|                   | <i><b>Can</b> you <b>call</b> me tonight?</i>                   | Request                          |
|                   | <i>I <b>can meet</b> you later.</i>                             | Possibility                      |
| be able to        | <i>I <b>was able to finish</b> my homework on time.</i>         | Ability                          |
| can't             | <i>I <b>can't eat</b> a whole cake by myself.</i>               | Inability                        |
|                   | <i>You <b>can't drive</b> without a licence.</i>                | Prohibition                      |
|                   | <i>That <b>can't be</b> the price – it's much too cheap!</i>    | Disbelief                        |
| could             | <i>She <b>could run</b> fast when she was a child.</i>          | Past ability                     |
|                   | <i><b>Could</b> you <b>help</b> me with the suitcases?</i>      | Polite request                   |
|                   | <i>You <b>could exercise</b> and eat healthier food.</i>        | Polite suggestion                |
|                   | <i>Mark <b>could join</b> us at the cinema.</i>                 | Possibility                      |
| may / might       | <i>It <b>may / might rain</b> tomorrow.</i>                     | Possibility                      |
| may               | <i><b>May</b> I <b>join</b> this team?</i>                      | Polite request                   |
| would             | <i><b>Would</b> you <b>open</b> the window, please?</i>         | Formal request                   |
|                   | <i><b>Would</b> you <b>like</b> something to drink?</i>         | Offer                            |
| must              | <i>You <b>must bring</b> your books to class.</i>               | Obligation, strong necessity     |
|                   | <i>She's got a great job. She <b>must be</b> very happy.</i>    | Certainty that something is true |
| have to           | <i>I <b>have to buy</b> the tickets today.</i>                  | Obligation, necessity            |
| need to           | <i>I <b>need to cook</b> dinner tonight.</i>                    | Obligation, necessity            |
| needn't           | <i>You <b>needn't bring</b> anything to the party.</i>          | Lack of obligation / necessity   |
| don't have to     | <i>I <b>don't have to get up</b> early tomorrow.</i>            | Lack of obligation / necessity   |
| mustn't           | <i>You <b>mustn't exceed</b> the speed limit.</i>               | Prohibition                      |
| should / ought to | <i>You <b>should / ought to improve</b> your pronunciation.</i> | Advice, opinion                  |
| shall             | <i><b>Shall</b> I <b>help</b> you with your luggage?</i>        | Offer, suggestion                |

Modalak ondorengo ezaugarriak dituzten aditz bereziak ditugu: aldagaitzak dira, hots, berdinak singularrean nola pluralean; ez dute **do** laguntzailearen beharrik galderak eta ezezko formak osatzeko; jarraian aditzoina daramate beti eta ez dute infinitiborik, partizipiorik, etorkizunik, **ing** amaieradun formarik, ez eta aditz-denbora elkarturik.

**Be able to** eta **have to** aditzak erdi modalak dira, jokatu egiten baitira, eta **need to** ez da modala, baina hirurak modalen laukian sartu ditugu modalen ezaugarri askotxo baitituzte: gaitasuna, obligazioa eta premia.

**can / be able to / can't**

**Can** ondorengoetarako erabiltzen da:

- Trebetasuna edo gaitasuna adierazteko (jakin / ahal izan).
- Eskaerak egiteko, baimena eman eta eskatzeko.
- Posibilitatea azaltzeko.

+ Iradokizunak egiteko ere erabiltzen da.

*You **can eat** ravioli if you like pasta.*

(Ravioliak jan ditzakezu pasta atsegin baduzu.)

+ Taulan agertzen direnez gainera erabilerak adierazten ditu.

**Be able to** aditzak gaitasuna adierazten du, **can** aditzak bezala, eta honek ez dituen aditz-denbora guztietan erabiltzen da.

**Can't** ezezko formak, ezintasuna adierazteaz gain orainaldian, honakoak ere adierazten ditu:

- trebetasun eza (ez jakin) edo gaitasun eza (ahal izan ez)
- debekua
- ezezko ondorioa edo zerbait ezinezkoa den ziurtasuna.

### **could**

**Can** modalaren lehenaldia dugu eta adiera hauetarako erabil dezakegu:

- trebetasuna edo gaitasuna adierazteko lehenaldian.
- **can** aditzarekin baino modu jasoagoan zerbait eskatzeko.
- **can** aditzarekin egiten diren bezain zuzenak ez diren iradokizunak egiteko.
- **can** aditzarekin baino posibilitate urriagoa adierazteko.

### **may / might**

Posibilitatea adierazten dute biek, **might** aditzak, hala ere, urriagoa. Galderetan, **may**, eskaerak era jasoan egiteko erabiltzen da; *May I have* egituraz hasitako eskaerak askotan "Emango al didazu?" formularen bitartez itzul ditzakegu.

### **would**

Galderetan norbaiti era jasoan zerbait egiteko eskatu nahi diogunean erabiltzen da; **like** aditzarekin elkartuta eskaintzak eta gonbidapenak egiteko erabiltzen da.

### **must / have to**

Obligazioa adierazten dute, baina **must** orainaldian bakarrik erabiltzen da eta **have to** gainontzeko aditz-denboretan. Autoritatea duten pertsonak **must** erabiltzen dute, **have to**, aldiz, edonork erabiltzen du, norbaitek zer egin behar duen adierazteko.

**Must**, era berean, ondorio logikoak adierazteko ere erabiltzen da (antza, nonbait).

### **need to / needn't**

**Need to** ez da modala, baina baieztatzeko erabiltzen da, **have to** aditzak bezala, obligazioa eta premia adierazten ditu.

**Needn't**, kontrara, modala da, zerbait egiteko obligaziorik edo beharrik ez dagoela adierazten du, **don't have to** formak bezala.

### **mustn't / don't have to**

**Mustn't** formak debekua adierazten du. **Don't have to** formak, aitzitik, "ez eduki zertan" edo "beharrik ez" adiera du, bestela esanda, obligazio eta beharrik eza, **needn't** formak bezalaxe.

### **should / ought to**

Aholkua edo iritzia adierazten dute biek, baina **should** askoz gehiago erabiltzen da. **Ought to** kasik ez da erabiltzen ezezko eta galderetan.

### **shall**

Galderetan nork bere burua zerbait egiteko eskaintzeko eta iradokizunak egiteko erabiltzen da.

## **MODAL BURUTUAK**

| Modal Perfect          | Examples                                                                        | Uses                                                               |
|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| must have              | <i>Rob has arrived late. He <b>must have been</b> in a traffic jam.</i>         | Certainty that something was true                                  |
| may / might have       | <i>She <b>may / might have taken</b> the wrong bus.</i>                         | A guess about a past action                                        |
| could have             | <i>You <b>could have asked</b> the doctor before taking that medicine.</i>      | Ability to do something in the past which in the end was not done  |
| couldn't have          | <i>He <b>couldn't have gone</b> to the concert because he was doing a test.</i> | Certainty that something did not happen                            |
| would have             | <i>I <b>would have gone</b> to the party, but I was too busy.</i>               | Desire to do something in the past which in fact could not be done |
| should / ought to have | <i>You <b>should / ought to have warned</b> me earlier.</i>                     | Criticism or regret after an event                                 |
| shouldn't have         | <i>He <b>shouldn't have forgotten</b> about her birthday.</i>                   | Criticism or regret after an event                                 |
| needn't have           | <i>You <b>needn't have brought</b> anything to my party.</i>                    | An unnecessary past action                                         |

### **must have + partizipioa**

Gertatutako ekintza batekiko ondorio logikoa azaltzeko erabiltzen da.

### **may / might have + partizipioa**

Gertatutako ekintza batekiko ustea edo susmoa adierazteko erabiltzen da.

### **could have + partizipioa**

Iraganean zerbait egin zitekeen arren, azkenean ez zela egin adierazten du.

### **couldn't have + partizipioa**

Zerbait ez zela gertatu ziurtatzen du.

### **would have + partizipioa**

Iraganean zerbait egin nahi izan zela, baina kanpoko baldintzak medio, egiterik egon ez zela adierazten du.

### **should / ought to have + partizipioa**

Bi forma hauekin gertatutako zerbaiti buruzko damua edo espero genuena ez dela gertatu adieraz dezakegu.

**shouldn't have + partizipioa**

Gertakizun bati buruzko iritzia kritikoa adierazten du, ez zuela gertatu behar adieraziz.

**needn't have + partizipioa**

Egin zena egiteko beharrik ez zegoela adierazten du.

**► SHOULD / HAD BETTER**

Ikusi duzun bezala, **should** erabiltzen da gure ustez zer egin behar litzatekeen adierazteko eta aholkua nahiz iritzia emateko. Hala bada, **had better** (edo **'d better** forma laburtua) gauza bera adierazteko guztiz arrunta den beste era bat dugu.

**Baiezkoa:** Subjektuaren ondoren **had better** + aditzoina egitura ezarriko dugu. "Hobe duzu -t(z)ea" adiera du.

*You **had better** (You'd better) go to the doctor.*  
(Hobe duzu sendagilearengana joatea.)

**Ezezkoa:** **not** partikularekin aski dugu, hots, **had better** + **not** + aditzoina.

*We'd better not buy that car. It's very expensive.*  
(Hobe dugu kotxe hori ez erostea. Oso garestia da.)

**Oharra:** **had better** ez da galderetan erabiltzen.

Gainera, **should** aditzak ez duen erabilera bat ere badu, abisua emateko erabiltzen da, esandakoa egin ezean, hitzunari zerbait txarra edo desatsegina gerta dakiokela adierazi nahian bezala. Kasu honetan "Ez... gero..." egituraren parekoa da.

*You'd better tidy your room now!*  
(Hobe duzu gela txukuntzea orain!)

*You'd better not take my car!*  
(Ez hartu gero nire kotxerik!)

**► AURRIZKIAK**

Izen batzuen hasieran kokatzen ditugun osagaiak dira, hala, beste hitz berri batzuk osatzeko.

- **Un, im / il / in** eta **dis** adjektibo, izen eta aditz batzuek hartzen dituzten aurrizkiak dira, berorien aurkakoak sortzeko.

|                           |                                   |
|---------------------------|-----------------------------------|
| likely (gerta daitekeena) | unlikely (nekez gerta daitekeena) |
| polite (heziera oneko)    | impolite (gaizki hezitako)        |
| legal (legezko)           | illegal (legez kanpoko)           |
| sanity (zuhurtasun)       | insanity (erotasun)               |
| connect (konektatu)       | disconnect (deskonektatu)         |

- **Mis** aurrizkiak, izen eta aditz batzuen aurrean, zerbait gaizki edo desegoki eginda dagoela adierazten du.

|                     |                               |
|---------------------|-------------------------------|
| use (erabilera)     | misuse (erabilera oker)       |
| understand (ulertu) | misunderstand (gaizki ulertu) |

- **En** aurrizkiarekin edozein hitzetatik abiatuz aditzak osatzen ditugu, hitz horrek adierazten duen egoerarako iraganbidea deskribatzen duten aditzak, alegia.

|                 |                        |
|-----------------|------------------------|
| close (itxi)    | enclose (giltzaperatu) |
| slave (esklabo) | enslave (esklabotu)    |
| joy (alaitasun) | enjoy (gozatu)         |

- **Under, over** eta **non-** errazak dira ulertzen, eta **co-, re, inter, anti-, bi, pre** eta **multi** aurrizkiek ere, ez dute zailtasunik, euren latinekiko jatorriari esker.

**underline** (azpimarratu)  
**overloaded** (gainkargatu)  
**non-negotiable** (ez negoziagarri)  
**co-worker** (lankide)  
**rewrite** (berriidatzi)  
**international** (nazioarteko)  
**anti-hero** (antiheroi)  
**bilingual** (elebidun)  
**prehistoric** (historiaurreko)  
**multiracial** (arrazia anitzeko)

**unit 4****FOOD FOR THOUGHT****ZE HAR ESTILOA**

| Tense                      | Direct speech                              | Reported speech                                         |
|----------------------------|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Present Simple             | "We <b>eat</b> healthy food."              | She said that they <b>ate</b> healthy food.             |
| Past Simple                | "We <b>ate</b> healthy food."              | She said that they <b>had eaten</b> healthy food.       |
| Future Simple              | "We <b>will eat</b> healthy food."         | She said that they <b>would eat</b> healthy food.       |
| Present Continuous         | "We <b>are eating</b> healthy food."       | She said that they <b>were eating</b> healthy food.     |
| Past Continuous            | "We <b>were eating</b> healthy food."      | She said that they <b>had been eating</b> healthy food. |
| Present Perfect Simple     | "We <b>have eaten</b> healthy food."       | She said that they <b>had eaten</b> healthy food.       |
| Present Perfect Continuous | "We <b>have been eating</b> healthy food." | She said that they <b>had been eating</b> healthy food. |
| Past Perfect Simple        | "We <b>had eaten</b> healthy food."        | She said that they <b>had eaten</b> healthy food.       |
| Past Perfect Continuous    | "We <b>had been eating</b> healthy food."  | She said that they <b>had been eating</b> healthy food. |

| ALDAKETAK MODALETAN |                 |
|---------------------|-----------------|
| Direct speech       | Reported speech |
| can                 | could           |
| may                 | might           |
| must / have to      | must / had to   |
| will                | would           |

| ALDAKETAK BESTE HITZ ETA ESAMOLDEETAN |                                                  |
|---------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Direct speech                         | Reported speech                                  |
| now                                   | then                                             |
| today                                 | that day                                         |
| tonight                               | that night                                       |
| yesterday                             | the previous day / the day before                |
| last week                             | the previous week / the week before              |
| a month ago                           | the previous month / the month before            |
| tomorrow                              | the following day / the day after / the next day |
| next week                             | the following week / the week after              |
| here                                  | there                                            |
| this / these                          | that / those                                     |

Norbaitek esandakoa kontatzeko erabiltzen da, baina pertsona horrek erabilitako hitz berberak aipatu gabe.

### Reported statements

Norbaitek esan berri duena orainaldian konta dezakegu, eta horretarako nahikoa da komatxoak kentzea, eta izenordain subjektua eta aditzaren pertsona aldatzea.

*"I am hungry."*

**He says that he is hungry.** (Goseak dagoela dio.)

Ohikoa, dena dela, norbaitek esana lehenaldian kontatzea da (*He said...*). Orduan ondorengo aditzak atzera jauzia egingo du: *Present Simple* aldia *Past Simple* aldira pasatuko da, etorkizuneko *will*, berriz, *would*, aldira, etab. *-Past Perfect* aldia bakarrik da aldatzen ez dena, eta pertsona-izenordainez gain, izenordain erakusleek, edutezkoek eta denbora- nola leku-preposizioek ere aldaketak jasango dituzte.

*"I bought my house a year ago," he said.*

**He said that he had bought his house the year before.**

(Orain dela urte bete erosi zuela etxea esan zuen.)

Perpausak oraindik indarrean dagoen zerbait adierazten duenean, aditz-denborak ez du inolako aldaketarik jasaten.

*"John, Jason and Nathan are British," she said.*

**She said that John, Jason and Nathan are British.**

(John, Jason eta Nathan britainiarrak direla esan zuen.)

Zehar estiloari sarrera ematen dioten aditz arruntenak berbaldian **say**, zeharkako osagarriak behar ez duena, eta **tell** + zeharkako osagarria dira. Eta biekin isiltzen da **that** juntagailua.

*"We know which foods are causing problem behaviour," the doctor said.*

**The doctor said / told us (that) they knew which foods were causing problem behaviour.** (Sendagileak esan zigun bazekitela zein elikagai ari ziren jokaera-arazoak sortzen.)

### Reported questions

- **Yes / No questions** deituak, ("bai" edo "ez" batekin erantzun daitezkeenak) zehar estilora aldatzeko **ask** aditza + **if** edo **whether** partikulak erabiliko ditugu.

Orain galderak galdera izateari utzi eta perpaus arrunt izatera pasa direnez, ez dago subjektu-aditz arteko hurrenkera-aldaketarik, ez dago galdera-ikurrik, ez eta komatxorik.

*"Did Dr Gesch lead the research?" I asked.*

**I asked if / whether Dr Gesch had led the research.**

(Ikerteta Gesch doktoreak zuzendu al zuen galdetu nuen.)

- **Wh-questions** motakoak (**who**, **what** eta antzekoekin hasten direnak eta "bai" edo "ez" batekin erantzun ezin daitezkeenak) galdetzaile hori erabiliko dute **if** edo **whether** partikulen tokian, baina hauetan ere ez dago ez subjektu-aditz arteko hurrenkera-aldaketarik, ez galdera-ikurrik, ez eta komatxorik ere.

*"Who led the research?" I asked.*

**I asked who had led the research.**

(Ikerteta nork zuzendu zuen galdetu nuen.)

*"What are the names of the offenders?" a reporter asked.*

**A reporter asked what the names of the offenders were.**

(Gaizkileek zer izen zuten galdetu zuen kazetariak.)

### Reported orders

Aginduak zehar estilora pasatzeko, aginteraren ordeztu infinitiboa erabiliko dugu. Baina lehenik, agindua adierazten duen aditz bat erabiliko dugu, esate baterako, **order** edo **tell**, atzean zeharkako osagarria daramala.

*"Stop talking in class!"*

**The teacher ordered me to stop talking in class.**

(Gelan hitz egiteari utz niezaion agindu zidan irakasleak.)

Ezezko agindua denean, infinitiboaren aurrean **not** kokatuko dugu.

*"Don't give your son any chocolate."*

**Dr Gesch told the boy's parents not to give him any chocolate.** (Txokolaterik ez emateko euren semeari esan zien Gesch doktoreak mutikoaren gurasoei.)

Ohartarazpenak, erreguak eta gonbidapenak ere, modu berdinean adierazten dira, baina **warn**, **beg** edo **ask** eta **invite** aditzak erabiliz, hurrenez hurren.

*"Why don't you come with me?"*

*She **invited** me **to go** with her.*

(Berarekin joateko gonbit egin zidan.)

### Reported suggestions

Irakokizunak zehar estiloan adierazi nahi ditugunean **suggest** eta **recommend** aditzak erabiliko ditugu iraganean. Eta ondoren pertsona horrek iradokitakoa bi eratara kontatu dezakegu:

- Aditza gerundioan ezarri, iradokizuna egin zuen pertsona baren dagoela ulertuz.

*"Let's go to the theatre!" Beth said.*

*Beth **suggested going** to the theatre.*

(Antzerkera joan gintzen iradoki zuen Bethen.)

- Edo **that** + subjektua + aditzoina egituradun perpausa erabiliz, iradokizuna beste norbaitek edo norbaitezuek egin denean.

*"Paul had better stay in bed," the doctor said.*

*The doctor **recommended that** Paul (should) **stay** in bed.*

(Paul ohean gelditu zedin iradoki zuen sendagileak.)

Garai batean **should** modala erabiltzen zen aditzoinaren aurrean, baina erabilera hori galtzen joan zen eta gaur zaharkitutzat jotzen da.

### REPORTING VERBS

**Say, tell** eta **ask** aditzek mezua helarazten digute soilik, informazio gehiago gaineratu barik; ondorengo aditzek, ordea, hiztunaren intentzioa edo erabilitako doinua ere azaltzen dute:

- baieztapenetan: *claim, answer, admit, agree, boast, apologise, complain, declare, deny, explain, inform, insist, offer, mention, promise, refuse, remind, reply*  
*"I will be home late," she said.*

*She **reminded** me that she would be home late.*

(Berandu etxeratuko zela gogorarazi zidan.)

- galderetan: *enquire, request, want to know, wonder*  
*"Did you arrive on time?" Dave asked.*

*Dave **wanted to know** if I had arrived on time.*

(Garaiz heldu al nintzen jakin nahi zuen Davek.)

- aginduetan: *order, shout, demand, warn*  
*"Be careful!" he said.*

*He **shouted** at me to be careful.*

(Kontuz ibiltzeko oihu egin zidan.)

- erreguetan: *beg*

*"Don't tell anybody, please," she said.*

*She **begged** me not to tell anybody.*

(Inori kontatu ez niezaion erregutu zidan.)

- iradokizunetan: *advise, suggest, recommend, invite.*

*"You should keep the windows closed," Mum said.*

*Mum **advised** us to keep the windows closed.*

(Leihoak itxita eduki genitzan aholkatu zigun amak.)

## unit 5

## MUSIC MANIA

### BOZ PASIBOA

| Tense                  | Active                                                  | Passive                                                          |
|------------------------|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Present Simple         | <i>This singer <b>writes</b> many songs.</i>            | <i>Many songs <b>are written</b> by this singer.</i>             |
| Past Simple            | <i>This singer <b>wrote</b> many songs.</i>             | <i>Many songs <b>were written</b> by this singer.</i>            |
| Future Simple          | <i>This singer <b>will write</b> many songs.</i>        | <i>Many songs <b>will be written</b> by this singer.</i>         |
| Present Continuous     | <i>This singer <b>is writing</b> many songs.</i>        | <i>Many songs <b>are being written</b> by this singer.</i>       |
| Past Continuous        | <i>This singer <b>was writing</b> many songs.</i>       | <i>Many songs <b>were being written</b> by this singer.</i>      |
| Present Perfect Simple | <i>This singer <b>has written</b> many songs.</i>       | <i>Many songs <b>have been written</b> by this singer.</i>       |
| Past Perfect Simple    | <i>This singer <b>had written</b> many songs.</i>       | <i>Many songs <b>had been written</b> by this singer.</i>        |
| Modals                 | <i>This singer <b>should write</b> many songs.</i>      | <i>Many songs <b>should be written</b> by this singer.</i>       |
| Modal Perfects         | <i>This singer <b>must have written</b> many songs.</i> | <i>Many songs <b>must have been written</b> by this singer.</i>  |
| have to                | <i>This singer <b>has to write</b> many songs.</i>      | <i>Many songs <b>have to be written</b> by this singer.</i>      |
| be going to            | <i>This singer <b>is going to write</b> many songs.</i> | <i>Many songs <b>are going to be written</b> by this singer.</i> |

### Egitura

**Baiezkoa: to be** + aditz nagusiaren iraganeko partizipioarekin osatzen da, eta aditza erregularra denean, **ed** bukaera izango du.

**Ezezkoa: not** partikula gehitzea besterik ez da **to be** aditzari.

*That film **wasn't directed** by Spielberg.*

(Pelikula hori ez zuen zuzendu Spielbergekin.)

**Galderazkoa:** galderak **to be** aditzarekin hasiko dira, laguntzailearen eta partizipioaren artean tartekatzen baita subjektua.

*Were you **examined** by the doctor?*  
(Sendagileak aztertu al zintuen?)

- Galderan aditz modal bat, etorkizunean doanen bat edo aditz-denbora elkarturen bat badago, pasiboko perpausa modalarekin edo aditz laguntzailearekin hasiko da, boz aktiboan bezala.

*Should everything in the news **be believed**?*  
(Albisteetako guztia sinetsi behar al da?)

*Will the job **be finished** by Monday?*  
(Lana bukatuta egongo al da astelehenerako?)

*Have any new bands **been discovered** lately?*  
(Aurkitu al dute talde berrien bat azken aldian?)

- Galdetzaileak galderek ere aditz laguntzailearen eta subjektuaren arteko hurrenkera aldatu egiten dute, galdetzaileak subjektu-funtzioa duenean izan ezik.

*Where will the video clip **be filmed**?*  
(Non grabatuko da bideo klipa?)

*Who was **appointed** for the job?*  
(Nor izendatu zuten posturako?)

## Nola bilakatu perpaus bat pasibo

- Aditz nagusiak perpaus aktiboan zuen aldian ezarriko dugu **to be** aditza.

*They **sold** their house last week.*

*Their house **was sold** last week.*

(Joan den astean saldu zen haien etxea.)

- Perpaus aktiboan aditzaren ondoren doan lehen osagarria bihurtuko da subjektu, dela osagarri zuzena dela zeharkakoa.

*We will give **a present** to James at the party.*

***A present will be given** to James at the party.*

(Oparia emango diogu Jamesi festan.)

*We will give **James** a present at the party.*

***James will be given** a present at the party.*

(Jamesi oparia emango diogu / zaio festan.)

Hain zuzen ere, azken aldaketa hau oso arrunta da ingelesez.

Zeharkako osagarria izenordaina bada, subjektu formara pasatuko dugu.

*They showed **me** their last album.*

***I was shown** their last album.*

(Haien azken albuma erakutsi zidaten.)

Pasibo hau, besteak beste, **give, show, tell, ask, offer, pay, promise, lend, sell** eta **send** aditzekin da posible, bi osagarriak eraman baititzakete: zuzena eta zeharkakoa.

- Perpaus aktiboko subjektua esaldiaren bukaerara pasatuko dugu, aurretik **by** preposizioa daramala. Eta pertsona-izenordaina bada, dagokion izenordain objektuaz trukatu dugu.

*Many rock stars have held concerts here.*

*Concerts **have been held** here by many rock stars.*

(Rockeko izar askok kontzertuak hemen eman dituzte.)

*He is likely to win a Grammy award next year.*

*A Grammy award is likely **to be won** by him next year.*

(Grammy sari bat irabaz lezake hark datorren urtean.)

- Aurreko orriko taulan ikus daitekeen bezala, aditz modalak eta **be going to** egitura ez dira aldatzen, hauei darraien aditza baita pasiboan jartzen dena (**be** + partizipioa).

*The technician **must operate** the camera.*

*The camera **must be operated** by the technician.*

(Kamera erabili behar du teknikariak.)

## Pasiboaren erabilera

Aurreko adibideetan ikusi duzun bezala, boz pasiboaren erabilera arruntagoa da ingelesez. Guk, aldiz, esaldiaren hurrenkera aldatu ohi dugu edo forma inpertsonalak hautatu.

Boz pasiboaren erabilera nagusienak hauek dira:

- Ekintza burutzen duen subjektuaren ordezkaria bera nabarmendu nahia.

- Ekintza burutu duen subjektua bistakoa edo ezezaguna izatea edo aipatu nahi eza.

*In this hotel, the rooms **are cleaned** every day.*

(Hotel honetan egunero garbitzen dituzte gelak.)

- Eta aurrekoaren ildotik, **they, somebody, nobody** edo antzeko subjektua duten perpaus aktiboak saihestu nahia.

*Nobody has cleaned this room yet.*

*This room **has not been cleaned** yet.*

(Gela hau ez dute oraindik garbitu.)

## ► IT IS SAID THAT / (HE) IS SAID TO

**Say, think, believe, know** eta **report** bezalako aditzekin bi motatako egitura pasiboak erabil dizakegu:

- Lehenengoa **it** izenordainaz hasten den egitura inpertsonala da, eta ondoren **that**, subjektua eta aditza duen perpausa.

*It is said that Eric Clapton is a great musician.*

(Eric Clapton musikari ona dela diote / esaten dute.)

Itzulpena ere era inpertsonalean egin daiteke, baina aktiboan: "Esaten dute, uste da..."; **know** aditza, dena den, pasiboan ere itzul daiteke.

*It is known that many pop singers come from England.*

(Jakinekoea da pop abeslari asko Ingalaterrakoak direla.)

- Bigarrenagoa, **it**, izenordainarekin hasi ordez, solasaren gaia den pertsonarekin hasiko da; ondorioz, subjektua + goiko aditz horietako bat pasiboan + infinitiboaz eraikitako egitura izango dugu.

*Eric Clapton **is said to be** a great musician.*

Era honetako pasiboa euskaratzerakoan, subjektu orokorretara ere jo dezakegu "jendeak, mundu guztiak", etab.

*That band **is known to have** an awful singer.*

(Jakinekoea da / Mundu guztiak daki talde horrek abeslari oso txarra duela.)

*Young people **are believed to like** only noisy music.*

(Jendeak uste du gazteei musika zaratzatua bakarrik gustatzen zaiela.)

**Consider** aditza bigarren pasibo mota honetan bakarrik da posible.

*Eric Clapton **is considered to be** a great musician.*  
(Eric Clapton musikari bikaintzat jotzen da.)

### ► HAVE / GET + SOMETHING + DONE

**Have** eta **get** + izena + partizipioa egitura, norbaiti eskatutako ekintzak adierazteko erabiltzen da.

*I'm going to **have / get** my hair **cut**.* (Ilea moztera noa.  
[beste pertsona batek egingo du eta ez nik].)

Egitura honek esanahi pasiboa du, erdian doan izenak partizipioan doan aditzaren bitartez adierazitako ekintza jasotzen baitu. Euskaratzerakoan, ordea, boz aktiboa erabiliko dugu.

*I **got** my car **repaired** yesterday.*

(Atzo konponarazi / konpondu nuen kotxea.)

**Have** nahiz **got** bereizgabe erabiltzen badira ere,

**get** informalagoa da eta arruntagoa ere bai ingeles mintzatuan.

*We **got** our house **painted** last week.*

(Etxea pintatu genuen / ziguten joan den astean.)

### ► COLLOCATIONS

Lehenengo unitatean ikusi genuen zer ziren, baita **run** nahiz **break** aditzekin osatutako adibide batzuk ere. Orain **go** aditz gisa eta **go** izen gisa duten beste batzuk ikusiko ditugu.

go bald (burusoildu)

go broke (peto / sosik gabe geratu)

go mad (erotu)

have a go at (probatu, saialdi bat izan)

(be) on the go (gelditu gabe ibili)

Ikus glosarioan **thing** izenarekin osatutako beste **collocations** batzuk.

## unit 6 MAKING CHOICES

### ► BALDINTZAZKO PERPAUSAK

| FIRST CONDITIONAL                |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Conditional clause               | Result clause                                             | Examples                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| if<br>+ Present Simple<br>unless | Future Simple<br>+ base form<br>may / might<br>imperative | <i>If you <b>study</b> something practical, you <b>will have</b> a profession.</i><br><i>You <b>will meet</b> a lot of people <b>if</b> you <b>go</b> to university.</i><br><i>If she <b>is</b> free tomorrow, she <b>may / might want</b> to come with us.</i><br><i><b>Look for</b> a summer job <b>unless</b> you <b>want</b> to travel abroad.</i> |
| SECOND CONDITIONAL               |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| if<br>+ Past Simple<br>unless    | would<br>+ base form<br>could / might                     | <i><b>If I had</b> the opportunity, I <b>would become</b> an engineer.</i><br><i>I <b>could / might visit</b> London <b>if</b> my friends <b>were</b> there.</i>                                                                                                                                                                                       |
| THIRD CONDITIONAL                |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| if<br>+ Past Perfect<br>unless   | would have<br>+ past participle<br>could / might have     | <i><b>If you had listened</b> to me, this <b>wouldn't have happened</b>.</i><br><i>He <b>could / might have studied</b> at university <b>if</b> he <b>had wanted</b> to.</i>                                                                                                                                                                           |

Baldintza adierazten duen menpeko perpaus batez (*conditional clause*) eta ondorioa adierazten duen nagusi batez (*result clause*) osatutako perpaus elkartuak dira. Hiru motatakoak daude.

#### Baldintzazko lehenen

Honela eratzen da: **if** + *Present Simple* baldintzazko perpausetan eta **will** partikuladun etorkizuna ondorioan. Adierazitako baldintza betetzen bada, ondorioz zer gertatuko den adierazten du.

***If I finish** the project soon, I **will go** to the cinema with you.*  
(Lana laster bukatzen badut, zinemara joango naiz zurekin.)

Taulan ikus dezakezunez, baldintza badoa lehenik, bi perpausen artean koma idatziko dugu.

Etorkizuna erabiltzeaz gain, **may** eta **might** modalekin edo aginterarekin ere adieraz dezakegu ondorioa.

***If the library is** open, I **may / might borrow** a book.*  
(Liburutegia zabalik badago, badaiteke / baliteke liburu bat ateratzea.)

***If you see** Jane, **say hello** to her.* (Jane ikusten baduzu, agur ezazu.)

Ezezko eran baldintzazko perpausoko aditza ezeztatu dezakegu edo baieztatu ez dezakegu eta **unless** juntagailua erabili, **if not** erabiltzearen pareko dena (ez ba... / ezean).

*He **won't believe** anything **unless** we **prove** it is true.*  
(Ez du ezer sinistuko, egia dela frogatzen ez badugu / frogatu ezean.)

## Baldintzazko bigarrena

Honela eratzen da: **if** + *Past Simple* baldintzan eta **would** + aditzoina ondorioan. Orainaldiarekin loturiko baldintza hipotetikoak adierazten ditu, hau da, gertatzeko aukera gutxi dutenak. Euskaraz baldintzazko perpausoko aditza ba- aurrizkiarekin doa eta ez ingelesez bezala lehenaldian.

*If you told him, he would understand the situation.*  
(Kontatuko bazenio, ulertuko luke egoera.)

Menpeko perpausoko aditza **to be** denean, **were** erabiltzen da singularreko nola pluraleko pertsona guztiekin.

*If that camera weren't so expensive, I would buy it.*  
(Kamera hori hain garestia ez balitz, erosi egingo nuke.)

Eta aholkuak ematen ari garenean, **I** izenordainarekin beti **were** erabiltzen da.

*If I were you, I would ask my parents for permission.*  
(Nik zure tokian, gurasoei eskatuko nieke baimena.)

Baldintzazko bigarrenaren aldaera ohikoenak **could** eta **might** modalak dira, baina hauek biek hipotesia burutzeko aukera are urriagoa dela adierazten dute. Euskaraz "agian / behar bada / gerta liteke" eta antzekoak erabil ditzakegu itzultzerakoan.

*If I could study all night, I would pass the test tomorrow.*  
(Gau osoan ikasi banezake, biharko azterketa gaindituko nuke.)

## Baldintzazko hirugarrena

Honela eratzen da: **if** + *Past Perfect* baldintzan eta **would have** + partizipioa ondorioan. Kasu honetan ez da

baldintza bat adierazten, iraganari loturiko zerbait baizik; hipotesia, beraz, burutu ezina da.

*You would have learnt to play the guitar sooner if you had taken classes.* (Lehenago ikasiko zenukeen gitarra jotzen, klaseetara joan izan bazina.)

Baldintzazko hirugarrenaren aldaerak perpaus nagusian **could have** eta **might have** + partizipioa hautatuz eratzen dira.

*If we had bought the tickets on time, we could / might have gone to the cinema.* (Sarrerak garaiz erosi izan bagenitu, agian zinemara joango ginatkeen.)

## ► DENBORAZKO PERPAUSAK

Etorkizunarekin lotuta daudenak baldintzazko lehenengoak bezala eratzen dira: *Present Simple* aldia menpeko perpausetan eta **will** laguntzailearen etorkizuna perpaus nagusian. Aldatzen dena juntagailuak dira, kasu honetan **when**, **by the time**, **as soon as** eta antzekoak direlarik.

*When I get home, I'll call you.*  
(Ettxera iristen naizenean, deituko dizut.)

*I will buy a car as soon as I pass my driving test.*  
(Kotxea erosiko dut, gidatzeko azterketa gainditzen dudana bezain laster.)

## DESIRA-PERPAUSAK

| Form                                | Uses                                                            | Examples                                                                                         |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| wish / if only<br>+ Past Simple     | Refers to a present situation that the speaker is unhappy about | <i>If only I had a computer.</i><br><i>He wishes his friends were here now.</i>                  |
| wish / if only<br>+ Past Perfect    | Expresses regret about a past action or situation               | <i>If only I hadn't lost my mobile phone!</i><br><i>I wish he had called me.</i>                 |
| wish + could / would<br>+ base form | Expresses a desire for something to happen in the future        | <i>I wish I could go to university.</i><br><i>I like Jack so much. If only he would call me!</i> |

Desira-perpausak nahia azaltzen dute eta ingelesez bi eratara osa daitezke: **wish** aditzarekin eta **if only** egiturarekin.

**Wish** aditzak "desio izan" adiera du, baina era honetako perpausetan "nahiago nuke, zenuke..." "gustatuko litzaidake, litzaioke..." egiturak ditu pareko. Subjektua **I** denean, euskarara "Ahal...!" itzuliko dugu. Ondoz ondo menpeko perpausa daramala, **that** juntagailua isildu egiten baita.

*Rick wishes (that) he lived closer to his school.*  
(Eskolatik gertuago bizitzea gustatuko litzaioke Ricki.)  
*I wish (that) I lived closer to my school.*  
(Eskolatik gertuago bizi ahal banintz!)

**If only** egiturak ere adiera bera du: "nahiago nuke, luke...", "gutxienez...".

Bai bata eta bai bestea aditz-aldi desberdinekin erabil daitezke, taulan agertzen den bezala:

- *Past Simple* aldia hautatuko dugu aldatu edo hobetu nahi genituzkeen oraingo egoerez jarduteko.

*I wish / If only I were more responsible.*  
(Nahiago nuke arduratsuagoa banintz.)

- *Past Simple* aldian doan aditza **to be** bada, **were** erabili behar da pertsona guztiekin, baita singularreko 1. eta 3.ekin ere (subjuntiboaren azternak dira.)

*I wish / If only it were that simple!*  
(Nahiago nuke hain erraza balitz!)

- Lehenaldi burutua hautatuko dugu iraganeko ekintzez aritzeko, jada konponbiderik ez dutelako pena adierazteko.

*Do you wish you had stayed in Ireland longer?*  
(Nahiago al zenuen Irlandan luzaroagoan gelditu?)

*If only I had known earlier!*  
(Lehenago jakin ahal izan banu!)

- **Could** edo **would** + aditzoina erabiltzen baditugu, etorkizuneko ekintzez ari gara, adierazitakoa gertatzea nahiko genukeela aditzera emanez.

*I wish I could pass the literature test.*

(Literaturako azterketa gainditu ahalko banu.)

- **Wish** eta aditzoinaren subjektua desberdina bada, orduan **would** erabiliko dugu.

*I wish / If only the weather would improve.*

(Nahiago nuke eguraldiak hobera egingo balu.)

# WORD LIST

## A

a good deal /ə ɡʊd 'di:əl/ asko  
above all /əˈbʌv 'ɔ:l/ bereziki, batez ere  
abroad /ə'brɔ:d/ atzerri(an/ra)  
accountant /ə'kaʊntənt/ kontulari  
address (v) /ə'dres/ (norbaiti) zuzendu  
afford /ə'fɔ:d/ (erosteko, egiteko) aukera izan  
all /ɔ:l/ guzti (ak)  
all in all /ɔ:l m ɔ:l/ orokorrean  
allow /ə'laʊ/ utzi, baimendu  
alone /ə'ləʊn/ bakarrik  
annoyed /ə'nɔɪd/ haserre  
apartment /ə'pɑ:tmənt/ (Am. Eng.) pisu, apartamentu  
apply for /ə'plai fɔ:/ eskatu  
appreciate /ə'pri:ʃieɪt/ begi onez ikusi, ongi iruditu  
(*be appreciated*: ongi ikusia egon), eskertu  
approach (n) /ə'prəʊtʃ/ metodo  
approach (v) /ə'prəʊtʃ/ hurbildu  
ardent /'ɑ:dənt/ sutsu  
argue /'ɑ:gju:/ eztabaidatu  
argument /'ɑ:gjumənt/ eztabaida  
as long as /æz 'lɒŋ æz/ baldin eta...  
assortment /ə'sɔ:tmənt/ bilduma, aukera zabal  
autumn /'ɔ:təm/ udazken  
avoid /ə'vɔɪd/ saihestu

## B

ban (v) /bæn/ debekatu  
be about to /bi: ə'baʊt tu:/ -(z)eko zorian egon  
be all ears /bi: ɔ:l 'iəz/ (*idiom*) adi-adi entzun  
beat about the bush /bi:t ə'baʊt ðə 'bʊʃ/ (*idiom*)  
itzul-inguruka ibili  
beg /beg/ erregutu, eske ibili  
bell-bottom jeans /belbɒtəm 'dʒi:nz/ galtza  
barren zabalak  
biologist /baɪ'ɒlədʒɪst/ biologo  
biscuit /'bɪskɪt/ galleta  
bite off more than one can chew /baɪt ɒf mɔ: ðæn  
wʌn kæn 'tʃu:/ (*idiom*) ahal baino gehiago hartu  
norberaren gain  
bite somebody's head off /baɪt sʌmbəʊdɪz 'hed ɒf/  
(*idiom*) modu txarrean erantzun, errieta egin  
boarding school /'bɔ:diŋ sku:l/ barnetegi  
boot /bu:t/ maletategi  
bottom line /bɒtəm 'laɪn/ azken balantze, (*the ~ is*  
*that...*: hitz gutxitan, laburbiltzeko)  
break a habit /breɪk ə 'hæbɪt/ ohitura bati utzi  
break a promise /breɪk ə 'prɒmɪs/ hitza jan / ez bete  
break a record /breɪk ə 'rekɔ:d/ marka hautsi

break someone's heart /breɪk sʌmwʊnz 'hɑ:t/  
bihotza erdibitu norbaiti  
break the ice /breɪk ði: 'aɪs/ gela hautsi, lotsa gainditu  
break the law /breɪk ðə 'lɔ:/ legea hautsi / urratu  
break the monotony /breɪk ðə mənə'tɒnɪ/  
monotonia hautsi  
break the news /breɪk ðə 'nju:z/ albistea eman  
burst into tears /bɜ:st ɪntu: 'tiəz/ negarrez hasi  
business executive /'bɪznəs ɪgzekjʊtɪv/ exekutibo

## C

cab /kæb/ (Am. Eng.) taxi  
can (n) /kæn/ (Am. Eng.) lata, poto  
candy /'kændi/ (Am. Eng.) karamelu, goxoki  
chance /tʃɑ:ns/ abagune, aukera  
change for the better /tʃeɪndʒ fɔ: ðə 'betə/ hobera  
egin / aldatu  
charm (n) /tʃɑ:m/ xarma, lilura  
check /tʃek/ berrikusi, aztertu  
cheer (v) /tʃiə/ txalotu, biba-oihuak egin  
chemist's /'kemɪsts/ botika  
chips /tʃɪps/ patata frijituak  
choice /tʃɔɪs/ aukera  
clap (v) /klæp/ txalo egin  
closet /'kloʊzɪt/ (Am. Eng.) armairu  
collapse (v) /kə'leɪps/ hondoratu, gainbehera etorri  
come along /kʌm ə'lɒŋ/ iritsi, gertatu; etorri, joan,  
lagundu  
command /kə'mɑ:nd/ ezagutza  
commit a crime /kə'mɪt ə 'kraɪm/ lege-hauste bat egin  
computer programmer /kəm'pjʊ:tə 'prəʊgræmə/  
informatikari  
confident /'kɒnfɪdənt/ norberarengan uste osoa  
duena, buru-lasai  
contest (n) /'kɒntest/ lehiaketa  
convincingly /kən'vɪnsɪŋli/ modu sinesgarrian  
cookie /'kʊki/ (Am. Eng.) galleta  
cope with /'kəʊp wɪð/ aurre egin, jasan  
(a) couch potato /(ə) 'kaʊtʃ pə'teɪtəʊ/  
nagi, alfer, telebistazale amorratu  
crave /kreɪv/ irrikatu  
crime /kraɪm/ delitu, delinkuentzia, kriminalitate  
crowded /'kraʊdɪd/ jendez gainezka  
currently /'kʌrəntli/ gaur egun

dare (v) /deə/ ausartu  
day-care centre /'deɪkeə sentə/ haur-eskola,  
hautzaindegia  
deal (n) /di:əl/ hitzarmen, akordio

depart (from) /dɪ'pɑ:t (frɒm)/ -tik alde egin / urrundu  
 deserve /dɪ'zɜ:v/ merezi izan  
 devise /dɪ'vaɪz/ asmatu  
 devoted /dɪ'vəʊtɪd/ leial  
 diamond mine /'daɪəmənd maɪn/ diamante-meategi  
 disapproval /dɪsə'pru:vəl/ gaitzespen  
 disruptive /dɪs'rʌptɪv/ arazotsu  
 disturb /dɪ'stɜ:b/ molestatu, eragotzi  
 docks (n) /dɒks/ portu  
 doubt (n) /daʊt/ zalantza  
 drop (v) /drɒp/ jaitsi, beheratu, erori  
 drugstore /'drʌgstɔ:/ (Am. Eng.) botika  
 dustbin /'dʌstbɪn/ zakarrontzi

## E

each /i:tʃ/ bakoitza  
 electrician /ɪlek'trɪʃən/ elektrikari  
 elevator /'elɪvətə/ (Am. Eng.) igogailu  
 enable /ɪn'eɪbəl/ egiteko ahalmena / bidea eman  
 engineer /endʒɪ'nɪə/ ingeniari  
 enrol /ɪn'rəʊl/ matrikulatu, izena eman  
 enthusiastic /ɪnθju:zi'æstɪk/ sutsu  
 equipment /ɪ'kwɪpmənt/ tresnak  
 expel /ɪk'spel/ bota, kanporatu

## F

fall (n) /fɔ:l/ (Am. Eng.) udazken  
 faraway /'fɑ:weɪ/ urruneko  
 fashion designer /'fæʃən dɪzajna/ moda-diseinatzaile  
 faucet /'fɔ:sɪt/ (Am. Eng.) iturri, kanil  
 film (n) /fɪlm/ pelikula  
 fingertip /'fɪŋgətɪp/ punta / hatz-mutur (be at your ~: zure eskumenean izan)  
 first-rate /fɜ:st'reɪt/ bikain  
 flashlight /'flæʃlaɪt/ (Am. Eng.) linterna  
 flat (n) /flæt/ pisu, apartamentu  
 food for thought /fu:d fɔ: 'θɔ:t/ gogoeta eginarazi  
 forbidden /fə'bɪdən/ debekatu  
 fortnight /'fɔ:tnaɪt/ hamabostaldi  
 French fries /'frentʃ fraɪz/ (Am. Eng.) patata frijituak  
 front-row seat /frʌnrəʊ 'si:t/ lehen ilarako eserleku

## G

garbage can /'gɑ:bɪdʒ kæn/ (Am. Eng.) zaborrontzi  
 garden /'gɑ:dən/ lorategi  
 gas /gæs/ (Am. Eng.) gasolina  
 gather /'gæðə/ elkartu, batu  
 (can't) get a word in edgeways /(kɑ:nt) get ə wɜ:d ɪn 'edʒweɪz/ (idiom) hitzik (ezin) esan / egin

go bald /gəʊ 'bɔ:ld/ burusoildu  
 go broke /gəʊ 'brɒk/ sosik gabe gelditu  
 go from bad to worse /gəʊ frɒm bæd tə 'wɜ:s/ gero eta okerrago ibili  
 go mad /gəʊ 'mæd/ erotu  
 go too far /gəʊ tu: 'fɑ:/ urrunegi joan  
 goal /gəʊl/ helburu  
 graceful /'ɡreɪsfəl/ lirain, dotore, arin

## H

handbag /'hændbæg/ poltsa  
 hard /hɑ:d/ gogor, zail (try ~: gogor saiatu)  
 hardly /'hɑ:dli/ kasik, ia  
 harsh /hɑ:ʃ/ latz, zorrotz  
 have a go at /hæv ə gəʊ æt/ saiatu  
 have a thing about /hæv ə θɪŋ əbaʊt/ burutik ezin kenduta egon, itsututa egon  
 have one's cake and eat it /hæv wʌns keɪk ænd ɪt ɪt/ (idiom) guztia eduki nahi izan  
 hazard /'hæzəd/ arrisku  
 hesitate /'hezɪteɪt/ zalantzan egon  
 holiday /'hɒlədeɪ/ oporrak  
 hoot /hu:t/ tutua jo  
 hop (v) /hɒp/ txingoka ibili

## I

I'll eat my hat if... /aɪl ɪt maɪ 'hæt ɪf/ (idiom) zerraldo eror nadila... / bertan gera nadila...  
 ignore /ɪg'nɔ:/ jaramonik ez egin  
 imbalance /ɪm'bæləns/ desoreka  
 improve /ɪm'pru:v/ hobetu  
 inmate /'ɪnmeɪt/ preso; erietxeko gaixo  
 insane /ɪn'seɪn/ zoro  
 interrupt /ɪntə'rʌpt/ eten  
 intersection /'ɪntəsɛkʃn/ (Am. Eng.) bidegurutze

## J

judge (v) /dʒʌdʒ/ epaitu  
 junction /'dʒʌŋkʃən/ bidegurutze  
 (to be) just the thing for / (tu: bi:) dʒʌst ðə 'θɪŋ fɔ:/ egokiena / aproposena (izan)

## K

knock over /nɒk 'əʊvə/ azpian harrapatu; bota, irauli

## L

lack (v) /læk/ ez izan, falta izan  
 large /lɑ:dʒ/ handi, ugari  
 level /'levəl/ maila  
 liable /'laɪəbəl/ joera, erraztasuna duena

lift (n) /lɪft/ igogailu  
 lighting /'laɪtɪŋ/ argiztapen  
 like talking to the wall /laɪk tɔːkɪŋ tuː ðə 'wɔːl/ (*idiom*)  
 paretarekin aritzea bezala  
 live (adj) /laɪv/ zuzenean  
 liver /'lɪvə/ gibel  
 look down on /lʊk 'daʊn ɒn/ mesprezatu, gutxietsi  
 lorry /'lɒri/ kamioi  
 lumber /'lʌmbə/ egurrak

## M

mackerel /'mækrəl/ berdel  
 mail /meɪl/ (Am. Eng.) postontzira bota  
 mainstream /'meɪnstriːm/ arrunt  
 make a big thing about /meɪk ə bɪɡ 'θɪŋ əbaʊt/  
 garrantzi handiegia eman, puztu  
 make ends meet /meɪk endz 'miːt/ hilaren bukaerara  
 iritsi  
 marauder /mə'raʊdə/ gaizkile  
 matron /'meɪtrən/ zaindari, ikuskatzaile  
 matter (n) /'mætə/ kontu, arazo  
 meanwhile /'miːnwaɪl/ bien bitartean  
 measure (v) /'meʒə/ neurtu, ebaluatu  
 might as well /maɪt əz 'wel/ litekeena baita ere  
 mimic (v) /'mɪmɪk/ imitatu, beste norbaiten  
 tankera hartu  
 miss (v) /mɪs/ falta sumatu, -en mira izan  
 miss out on /mɪs 'aʊt ɒn/ (gauza on baten) aukera  
 galdu  
 moved to tears /muːvd tuː 'tiːz/ malkoak  
 eragiterarte hunkitu  
 movie /'muːvi/ (Am. Eng.) pelikula

## N

name (someone) after /neɪm (səmwʌn) 'ɑːftə/  
 (norbaiti beste pertsona baten ) izena jarri  
 no longer /nəʊ 'lɒŋɡə/ gehiago ez, jada ez  
 no such thing /nəʊ sʌtʃ 'θɪŋ/ inolaz ere ez (*there is ~* :  
 ezinezkoa da)  
 not breathe a word /nɒt briːð ə 'wɜːd/ (*idiom*) hitzik  
 ere ez esan  
 not my cup of tea /nɒt maɪ kʌp ɒv 'tiː/ (*idiom*) ez da  
 nire gogokoa  
 notice (v) /'nəʊtɪs/ ohartu  
 nourishing /'naʊrɪʃɪŋ/ elikagarri  
 nowadays /'naʊədəɪz/ gaur egun

## O

obey /ə'beɪ/ esana egin, obeditu  
 obviously /'ɒbvɪəsli/ bistan da  
 offender /ə'fendə/ gaizkile

on display /ɒn dɪ'spleɪ/ erakusgai, erakusleihoan  
 on stage /ɒn 'steɪdʒ/ eszenan  
 (to be) on the go / (tuː biː) ɒn ðə 'ɡəʊ/ gogotsu  
 langile ibili, gelditu gabe aritu  
 only /'əʊnli/ bakarrik  
 overcome /əʊvə'kʌm/ gainditu, irabazi  
 overhear /əʊvə'hɪə/ halabeharrez entzun

## P

pants /pænts/ (Am. Eng.) galtzak  
 pavement /'peɪvmənt/ espalo  
 perform /pə'fɔːm/ antzeztu  
 petrol /'petrəl/ gasolina  
 (to be a) piece of cake / (tuː biː ə) piːs ɒv keɪk/ (*idiom*)  
 gauza erraza izan  
 pill /pɪl/ pilula  
 point out /pɔɪnt 'aʊt/ seinalatu  
 post /pəʊst/ postaz bidali  
 pour down /pɔː daʊn/ euria goian-behean ari izan  
 preferable /'prefrəbəl/ hobe  
 pretty (adv) /'prɪti/ nahiko  
 privacy /'prɪvəsi/ pribatutasun  
 proficient /prə'fɪʃənt/ trebe, iaio  
 profitable /'prɒfɪtəbəl/ errentagarri, mozkin handiko  
 proposal /prə'pəʊzəl/ proposamen  
 prosper /'prɒspə/ gora egin  
 psychologist /saɪ'kɒlədʒɪst/ psikologo  
 punishment /'pʌnɪʃmənt/ zigor  
 purse /pɜːs/ (Am. Eng.) poltsa  
 put all one's eggs in one basket /pʊt ɔːl wʌnz eɡs ɪn  
 wʌn 'bɑːskɪt/ (*idiom*) asko arriskatu  
 put away /pʊt ə'weɪ/ jaso, bere tokian jarri

## Q

quit /kwɪt/ (ohitura bati) utzi

## R

rage (n) /reɪdʒ/ haserre, amorru, kasketa  
 raise /reɪz/ hazi, gora egin  
 rare /reə/ (xerra) gutxi egin  
 rarely /'reəli/ gutxitan  
 rate (n) /reɪt/ tasa, hein  
 read aloud /riːd ə'laʊd/ ozenki irakurri  
 regret (n) /rɪ'ɡret/ damu  
 remain /rɪ'meɪn/ gelditu, jarraitu  
 remarkable /rɪ'mɑːkəbəl/ nabarmen, bikain  
 restraint /rɪ'streɪnt/ eragozpen, oztopo  
 rewarding /rɪ'wɔːdɪŋ/ onuragarri, mesedegarri  
 roasting /'rəʊstɪŋ/ kiskalgarri  
 ruin /'ruːn/ hondatu

rule (n) /ru:l/ arau

run a risk /rʌn ə 'rɪsk/ -t(z)eko arriskua izan

run a temperature /rʌn ə 'tempɹətʃə/ sukarra izan

run an errand /rʌn ən 'erənd/ mandatu bat egin

run counter to /rʌn 'kauntə tu:/ aurka agertu / egin

run in the family /rʌn ɪn ðə 'fæməli/ familiako gauza izan

run short /rʌn 'ʃɔ:t/ gabe gelditu

run wild /rʌn 'waɪld/ kontrolik gabe mugitu

## S

sail away /seɪl ə'weɪ/ itsasoratu

sales agent /'seɪlz eɪdʒənt/ salmenta-agente

screen (n) /skri:n/ pantaila

screen (v) /skri:n/ proiektatu

secretary /'sekrətəri/ [vtʃ]htʃw]

seed /si:d/ hazi

seem /si:m/ iruditu

self-consciousness /self 'kɒnʃəsnəs/ lotsa

sell like hotcakes /sel laɪk 'hɒtkeɪks/ (idiom) oso ondo / erraz saldu

sensitive /'sensətɪv/ sentibera

severe /sɪ'viə/ larri, zorrotz

shopping cart /'ʃɒpɪŋ kɑ:t/ (Am. Eng.) erosketetarako orga

shore /ʃɔ:/ertz

sidewalk /'saɪdwɔ:k/ (Am. Eng.) espaloi

signal (v) /'sɪɡnəl/ seinalatu, azaldu

skilled /skɪld/ trebe, iaio

slight /slaɪt/ arin

so long as /səʊ 'lɒŋ æz/ baldin eta ba-...

solve /sɒlv/ konpondu, ebatzi

speak one's mind /spi:k wʌnz 'maɪnd/ (idiom) argi eta garbi hitz egin, pentsatutakoa esan

staff /stɑ:f/ langileak, enpleguatuak

station-wagon /'steɪʃənwæɡən/ kamioneta

stifling /staɪflɪŋ/ sargori, itogarri

straight (adv) /streɪt/ zuzenean

straight from the horse's mouth /streɪt frɒm ðə hɔ:sɪz 'maʊθ/ (idiom) lehen eskuko, zuzeneko

strict /strikt/ zorrotz

subway /'sʌbweɪ/ (Am. Eng.) metro

summon /'sʌmən/ (bilerara) dei egin

survive /sə'vaɪv/ bizirik atera

sweat (v) /swet/ izerditu

sweet (n) /swi:t/ karamelu, goxoki

switch off /swɪtʃ 'ɒf/ itzali

## T

tailor-made /'teɪləmeɪd/ neurrira eginda

take (something) with a pinch of salt /teɪk (sʌmθɪŋ) wɪð ə pɪntʃ əv 'sɔ:lt/ (idiom) zuhurtasunez jokatu

tap (n) /tæp/ iturri, kanil

tap (v) /tæp/ esku-zapladak eman

tape /teɪp/ neurketa-zinta, metro

temperature /'tempɹətʃə/ sukar

term /tɜ:m/ hiruhileko

terrific /tə'rifɪk/ zoragarri, primerako

the next best thing /ðə nekst best 'θɪŋ/ antzekoen

the real thing /ðə 'riəl θɪŋ/ benetako

though /ðəʊ/ nahiz eta

through /θru:/ zehar

throughout /θru:'aʊt/ alde guztietan, nonahi

tidy (adj) /'taɪdi/ txukun

tin /tɪn/ lata, pote

torch /tɔ:tʃ/ linterna

treat (v) /tri:t/ tratatu

trend /trend/ joera

tribute /'trɪbjʊ:t/ omenaldi

trolley /'trɒli/ erosketetarako orga

trousers /'traʊzəz/ galtzak

truck /trʌk/ (Am. Eng.) kamioi

trunk /trʌŋk/ (Am. Eng.) maletategi

turn out /tɜ:n 'aʊt/ atera, suertatu

twice as long /'twais æz lɒŋ/ denbora bikoitz

## U

underground /'ʌndəgraʊnd/ metro

unknown /ʌn'nəʊn/ ezezagun

upcoming /'ʌpkʌmɪŋ/ hurrengo

## V

vacation /və'keɪʃən/ (Am. Eng.) oporrak

value (n) /'væl ju:/ balio

value (v) /'væl ju:/ estimatu, ederretsi

virtually /'vɜ:tʃʊəli/ kasik, esaterako

## W

wardrobe /'wɜ:drəʊb/ armairu

weird /wiəd/ bitxi, arraro

(to be) well worth / (tu: bi:) 'wel wɜ:θ/ merezi izan

whole /həʊl/ oso, guzti

witness (v) /'wɪtnəs/ lekuko izan

wreck (v) /rek/ hondatu, galdu

## Y

yard /jɑ:d/ (Am. Eng.) patio, lorategi

yell /jel/ oihu egin

## PHRASAL VERBS

|                                                                                               |                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>add up:</b> batu, gehitu                                                                   | <b>point out:</b> adierazi, ohartarazi                                                                                                                       |
| <b>be over:</b> bukatuta izan                                                                 | <b>pour down:</b> euria goian-behean ari izan                                                                                                                |
| <b>bite off:</b> hortzekin erauzi                                                             | <b>pull back:</b> atera, erauzi                                                                                                                              |
| <b>bring back:</b> itzuli (= <b>give back</b> )                                               | <b>pull into:</b> sartu                                                                                                                                      |
| <b>bring down:</b> jaitsi, beheratu (= <b>cut down</b> )                                      | <b>put down:</b> mesprezatu, (norbait) makurrarazi /<br>oharrak hartu (= <b>take down, write down</b> ) / (telefonoa)<br>eseki (= <b>hang up, ring off</b> ) |
| <b>bring forward:</b> (hitzordua, bidaia) aurreratu                                           | <b>put forward:</b> iradoki, aurkeztu                                                                                                                        |
| <b>bring in:</b> (dirua) irabazi / ekarri, gonbidatu                                          | <b>put off:</b> atzeratu, gerorako utzi                                                                                                                      |
| <b>bring on:</b> eragin                                                                       | <b>put out:</b> (zigarroa, sua) itzali                                                                                                                       |
| <b>bring out:</b> kaleratu, argitaratu                                                        | <b>put (someone) through:</b> (norbait-)en itxurak egin<br>(norbait-)en eraginpean jarri / (telefonoan) -ekin jarri                                          |
| <b>bring up:</b> (gaia) aipatu, mahaigaineratu / hezi, hazi                                   | <b>put up:</b> (monumentua, eskua) eraiki, altxatu / (prezioak)<br>igo, garestitu / (denbora laburrez) etxean hartu                                          |
| <b>climb down:</b> jaitsi (= <b>come down, go down</b> ) (ohetik) irten                       | <b>put up with:</b> jasan                                                                                                                                    |
| <b>climb into:</b> (ohera) sartu                                                              | <b>run away:</b> ihes egin (= <b>get away</b> )                                                                                                              |
| <b>come across:</b> (zoriz) topo egin                                                         | <b>see (someone) into:</b> (norbaiti) sarreraraino lagundu                                                                                                   |
| <b>come along:</b> iritsi, otu / etorri, joan, lagundu (= <b>go along</b> )                   | <b>see (someone) off:</b> agur esatera joan / etorri                                                                                                         |
| <b>come apart:</b> zatikatu, puskatu                                                          | <b>see (someone) out:</b> (norbaiti) irteeraraino lagundu                                                                                                    |
| <b>come down on:</b> errieta egin                                                             | <b>see through (someone):</b> (norbaiten) asmoak antzeman                                                                                                    |
| <b>come in:</b> sartu                                                                         | <b>see to:</b> -z arduratu                                                                                                                                   |
| <b>come into:</b> sartu (= <b>go into</b> ) / oinordetzan hartu                               | <b>set up:</b> (web orria, negozioa) antolatu, prestatu                                                                                                      |
| <b>come round:</b> bisitara etorri / nor bere senera etorri                                   | <b>show off:</b> harro agertu, nabarmendu                                                                                                                    |
| <b>come through:</b> (zailtasunetik) atera, onik atera / igaro                                | <b>sit back:</b> lasai eseri                                                                                                                                 |
| <b>come up with:</b> proposatu, iradoki / norbaiti (idea) otu                                 | <b>split up:</b> banandu, hautsi (= <b>break off, break up</b> )                                                                                             |
| <b>count on:</b> (norbaitengan) konfiantza izan                                               | <b>stand by:</b> aldamenean egon, babestu                                                                                                                    |
| <b>get by:</b> (diru gutxiarekin) konpondu, moldatu                                           | <b>stand for:</b> adierazi, irudikatu                                                                                                                        |
| <b>get in:</b> (kotxean) sartu                                                                | <b>stand in for:</b> (norbait) aldi baterako ordeztu                                                                                                         |
| <b>get into:</b> (unibertsitatean) sartu                                                      | <b>stand out:</b> nabarmendu                                                                                                                                 |
| <b>get off:</b> (autobusetik, trenetik edo hegazkinetik) jaitsi                               | <b>stand up:</b> zutitu                                                                                                                                      |
| <b>go back:</b> itzuli (= <b>come back, get back, turn back</b> )                             | <b>stand up to:</b> aurre egin, kontra egin / eutsi                                                                                                          |
| <b>hand in:</b> (lan bat) eskura eman                                                         | <b>start out:</b> (lanbide batean) hasi                                                                                                                      |
| <b>keep off:</b> ez gerturatu, urrundu (~ <i>the grass</i> : belardia<br>ez zapaldu) (ikurra) | <b>take away from:</b> -i kendu / gutxitu                                                                                                                    |
| <b>keep on:</b> jarraitu (= <b>carry on, go on</b> )                                          | <b>throw away:</b> (zaborretara) bota                                                                                                                        |
| <b>keep out:</b> ez utzi sartzen / sarrera debekatua (ikurra)                                 | <b>try on:</b> (arropa) probatu                                                                                                                              |
| <b>keep up with:</b> haria / erritmoa jarraitu, jakinaren gainean<br>egon                     | <b>turn away:</b> urrundu / (herrialde, diskoteka batera) sarrera<br>ukatu / bizkarra eman                                                                   |
| <b>knock over:</b> azpian harrapatu (= <b>run over</b> ) / bota, irauli                       | <b>turn in:</b> oheratu / (poliziaren) eskutan utzi                                                                                                          |
| <b>let down:</b> huts egin, desengainatu                                                      | <b>turn into:</b> bihurtu, bilakatu                                                                                                                          |
| <b>let on:</b> ezagutzera eman, azaldu                                                        | <b>turn on:</b> eraso egin / (irratia, telebista) piztu (= <b>put on, switch on</b> ) / (iturria) ireki                                                      |
| <b>let up:</b> arindu; atertu                                                                 | <b>turn out:</b> (ongi, gaizki) atera, suertatu (= <b>work out</b> ) /<br>(argia) itzali (= <b>switch off, turn off</b> )                                    |
| <b>lock up:</b> (norbait) giltzaperatu / giltzaz itxi                                         | <b>turn round / around:</b> jiratu                                                                                                                           |
| <b>look at:</b> begiratu, arreta jarri                                                        | <b>turn up:</b> (leku batean) aurkeztu, azaldu (= <b>show up</b> )<br>/ ozenago jarri                                                                        |
| <b>look back:</b> atzerantz / iraganera begiratu                                              | <b>use up:</b> erabili, gastatu, xahutu                                                                                                                      |
| <b>look down on:</b> gutxietsi                                                                | <b>walk away from:</b> -tik aldendu                                                                                                                          |
| <b>make for:</b> -ra jo, -engana zuzendu                                                      | <b>walk off:</b> joan, alde egin                                                                                                                             |
| <b>make off with:</b> -ekin ospa egin, eraman                                                 | <b>walk out:</b> irten, atera                                                                                                                                |
| <b>make up:</b> adiskidetu, bakeak egin                                                       |                                                                                                                                                              |
| <b>make up for:</b> ordaindu, konpentsatu                                                     |                                                                                                                                                              |
| <b>move away:</b> (auzoz edo hiriz) aldatu / urrundu                                          |                                                                                                                                                              |
| <b>move out:</b> etxez aldatu                                                                 |                                                                                                                                                              |
| <b>pass by:</b> aurretik igaro, kasurik ez egin                                               |                                                                                                                                                              |

# PREPOSITION LIST

## ADJECTIVES + PREPOSITIONS

(after *to be*)

**afraid of:** -en beldur

**bad for:** -entzat txar

**cruel to:** -ekin bihozgabe

**disappointed in:** -z desengainatu

**disappointed with:** -ekin desengainatu

**excited about:** -ekin hunkitu

**good at:** -n / -entzat on

**insulted by:** -k iraindu

**interested in:** -ekin interesatu

**involved in:** -n nahasi

**late for:** -rako berandu

**pleased with:** -ekin / -z pozik

**proud of:** -z harro

**satisfied with:** -ekin kontent

**surprised by:** -ekin harritu

**terrible at:** -t(z)en / -n / -entzat izugarri txar

## NOUNS + PREPOSITIONS

**apology for:** -gatik barkamena

**argument about:** -i buruz / -gatik eztabaidatu

**awareness of:** -en jakitun izan

**disadvantage of:** -en / -ko desabantaila

**effect on:** -engan eragin

**increase in:** -en igoera

**interest in:** -n interesa izan

**lack of:** -ik eza

**need for:** -en premia

**objection to:** -en aurkako

**reason for:** -t(z)eko arrazoi

**report on:** -i buruzko txosten

**solution to:** -en konponbide

## VERBS + PREPOSITIONS

**accuse (someone) of:** (norbaiti zerbait) leporatu

**agree with:** -ekin ados egon

**apologise for:** -gatik barkamena eskatu

**arrive at:** -ra iritsi

**arrive in:** (hiri edo herrialde batera) iritsi

**believe in:** -n sinetsi

**belong to:** -ena / -koa izan

**boast about:** (zerbaitetaz) harro ibili

**concentrate on:** -n kontzentratu

**depend on:** -en menpe egon

**hear about:** (zerbaitetaz) enteratu

**hear of:** -i buruz zerbait entzun

**insist on:** behin eta berriro esan

**listen to:** entzun

**rely on:** -ekin fidatu

**remind (someone) of:** (norbaiti) gogorarazi

**succeed in:** -n arrakasta izan

**talk about:** -i buruz hitz egin

**talk to / with:** -ekin hitz egin

**think about / of:** -i buruz uste izan / -n pentsatu

**wait for:** -en zain egon

# IRREGULAR VERBS

| BASE FORM (V1)    | PAST SIMPLE (V2)                 | PAST PARTICIPLE (V3)             | EUSKARA                       |
|-------------------|----------------------------------|----------------------------------|-------------------------------|
| be /bi:/          | was / were /wɒz/wɜ:/             | been /bi:n/                      | izan, egon                    |
| beat /bit/        | beat /bit/                       | beaten /'bi:tən/                 | jo                            |
| become /br'kʌm/   | became /br'keɪm/                 | become /br'kʌm/                  | bihurtu, bilakatu             |
| begin /br'gɪn/    | began /br'gæn/                   | begun /br'gʌn/                   | hasi                          |
| bend /bend/       | bent /bent/                      | bent /bent/                      | tolestu, okertu               |
| bet /bet/         | bet /bet/                        | bet /bet/                        | apustu egin                   |
| bite /baɪt/       | bit /bɪt/                        | bitten /'bɪtən/                  | hozka egin                    |
| bleed /bli:d/     | bled /bled/                      | bled /bled/                      | odola jario,<br>odoletan egon |
| blow /bləʊ/       | blew /blu:/                      | blown /bləʊn/                    | putz egin                     |
| break /breɪk/     | broke /brəʊk/                    | broken /'brəʊkən/                | apurtu                        |
| bring /brɪŋ/      | brought /brɔ:t/                  | brought /brɔ:t/                  | ekarri                        |
| build /bɪld/      | built /bɪlt/                     | built /bɪlt/                     | eraiki                        |
| burn /bɜ:n/       | burnt / burned /bɜ:nt/bɜ:nd/     | burnt / burned /bɜ:nt/bɜ:nd/     | erre                          |
| burst /bɜ:st/     | burst /bɜ:st/                    | burst /bɜ:st/                    | lehertu, eztanda<br>egin      |
| buy /baɪ/         | bought /bɔ:t/                    | bought /bɔ:t/                    | erosi                         |
| catch /kætʃ/      | caught /kɔ:t/                    | caught /kɔ:t/                    | harrapatu, hartu              |
| choose /tʃu:z/    | chose /tʃəʊz/                    | chosen /'tʃəʊzn/                 | aukeratu                      |
| come /kʌm/        | came /keɪm/                      | come /kʌm/                       | etorri                        |
| cost /kɒst/       | cost /kɒst/                      | cost /kɒst/                      | kostatu                       |
| cut /kʌt/         | cut /kʌt/                        | cut /kʌt/                        | moztu                         |
| deal /di:l/       | dealt /delt/                     | dealt /delt/                     | salerosi, tratuan<br>ibili    |
| dig /dɪg/         | dug /dʌg/                        | dug /dʌg/                        | aitzurtu                      |
| do /du:/          | did /dɪd/                        | done /dʌn/                       | egin                          |
| draw /drɔ:/       | drew /dru:/                      | drawn /drɔ:n/                    | marraztu                      |
| dream /dri:m/     | dreamt / dreamed /dreɪmt/dri:md/ | dreamt / dreamed /dreɪmt/dri:md/ | amets egin                    |
| drink /drɪŋk/     | drank /dræŋk/                    | drunk /drʌŋk/                    | edan                          |
| drive /draɪv/     | drove /drəʊv/                    | driven /'drɪvn/                  | gidatu                        |
| eat /i:t/         | ate /eɪt/                        | eaten /'i:tən/                   | jan                           |
| fall /fɔ:l/       | fell /fel/                       | fallen /'fɔ:lən/                 | erori                         |
| feed /fi:d/       | fed /fed/                        | fed /fed/                        | elikatu                       |
| feel /fi:l/       | felt /felt/                      | felt /felt/                      | sentitu                       |
| fight /faɪt/      | fought /fɔ:t/                    | fought /fɔ:t/                    | borrokatu                     |
| find /faɪnd/      | found /faʊnd/                    | found /faʊnd/                    | aurkitu                       |
| fly /flaɪ/        | flew /flu:/                      | flown /fləʊn/                    | hegan egin                    |
| forget /fə'get/   | forgot /fə'gɒt/                  | forgotten /fə'gɒtən/             | ahaztu                        |
| forgive /fə'grɪv/ | forgave /fə'geɪv/                | forgiven /fə'grɪvn/              | barkatu                       |
| freeze /fri:z/    | froze /frəʊz/                    | frozen /'frəʊzn/                 | izoztu                        |
| get /get/         | got /gɒt/                        | got /gɒt/                        | lortu                         |
| give /gɪv/        | gave /geɪv/                      | given /'gɪvn/                    | eman                          |
| go /gəʊ/          | went /went/                      | gone /gɒn/                       | joan                          |
| grow /grəʊ/       | grew /gru:/                      | grown /grəʊn/                    | hazi                          |
| hang /hæŋ/        | hung / hanged /hʌŋ/hæŋd/         | hung / hanged /hʌŋ/hæŋd/         | eseki                         |
| have /hæv/        | had /hæd/                        | had /hæd/                        | eduki                         |
| hear /hɪə/        | heard /hɜ:d/                     | heard /hɜ:d/                     | entzun                        |
| hide /haɪd/       | hid /hɪd/                        | hidden /'hɪdn/                   | ezkutatu                      |
| hit /hɪt/         | hit /hɪt/                        | hit /hɪt/                        | jo                            |
| hold /həʊld/      | held /held/                      | held /held/                      | eutsi                         |
| hurt /hɜ:t/       | hurt /hɜ:t/                      | hurt /hɜ:t/                      | zauritu, min eman             |
| keep /ki:p/       | kept /kept/                      | kept /kept/                      | gorde                         |
| know /nəʊ/        | knew /nju:/                      | known /nəʊn/                     | jakin, ezagutu                |
| lay /leɪ/         | laid /leɪd/                      | laid /leɪd/                      | jarri, hedatu                 |
| lead /li:d/       | led /led/                        | led /led/                        | zuzendu                       |
| learn /lɜ:n/      | learnt / learned /lɜ:nt/lɜ:nd/   | learnt / learned /lɜ:nt/lɜ:nd/   | ikasi                         |

| BASE FORM (V1)           | PAST SIMPLE (V2)                 | PAST PARTICIPLE (V3)             | EUSKARA            |
|--------------------------|----------------------------------|----------------------------------|--------------------|
| leave /li:v/             | left /left/                      | left /left/                      | utzi, joan, irten  |
| lend /lend/              | lent /lent/                      | lent /lent/                      | maileguz eman      |
| let /let/                | let /let/                        | let /let/                        | baimena eman, utzi |
| lie /laɪ/                | lay /leɪ/                        | lain /leɪn/                      | etzan              |
| lie /laɪ/ (regular verb) | lied /laɪd/                      | lied /laɪd/                      | gezurra esan       |
| light /laɪt/             | lit /lɪt/                        | lit /lɪt/                        | piztu              |
| lose /lu:z/              | lost /lɒst/                      | lost /lɒst/                      | galdu              |
| make /meɪk/              | made /meɪd/                      | made /meɪd/                      | egin               |
| mean /mi:n/              | meant /ment/                     | meant /ment/                     | esan nahi izan     |
| meet /mi:t/              | met /met/                        | met /met/                        | topatu, ezagutu    |
| pay /peɪ/                | paid /peɪd/                      | paid /peɪd/                      | ordaindu           |
| put /pʊt/                | put /pʊt/                        | put /pʊt/                        | ipini              |
| read /ri:d/              | read /red/                       | read /red/                       | irakurri           |
| ride /raɪd/              | rode /rəʊd/                      | ridden /'rɪdn/                   | gainean ibili      |
| ring /rɪŋ/               | rang /ræŋ/                       | rung /rʌŋ/                       | deitu              |
| rise /raɪz/              | rose /rəʊz/                      | risen /'rɪzn/                    | jaso, altxatu      |
| run /rʌn/                | ran /ræn/                        | run /rʌn/                        | korrika egin       |
| say /seɪ/                | said /sed/                       | said /sed/                       | esan               |
| see /si:/                | saw /sɔ:/                        | seen /si:n/                      | ikusi              |
| sell /sel/               | sold /səʊld/                     | sold /səʊld/                     | saldu              |
| send /send/              | sent /sent/                      | sent /sent/                      | bidali             |
| set /set/                | set /set/                        | set /set/                        | ipini, ezarri      |
| sew /səʊ/                | sewed /səʊd/                     | sewn /səʊn/                      | josi               |
| shake /ʃeɪk/             | shook /ʃʊk/                      | shaken /'ʃeɪkn/                  | astindu            |
| shine /ʃaɪn/             | shone /ʃɒn/                      | shone /ʃɒn/                      | distiratu          |
| shoot /ʃu:t/             | shot /ʃɒt/                       | shot /ʃɒt/                       | tiro egin          |
| show /ʃəʊ/               | showed /ʃəʊd/                    | shown /ʃəʊn/                     | erakutsi           |
| shut /ʃʌt/               | shut /ʃʌt/                       | shut /ʃʌt/                       | itxi, isildu       |
| sing /sɪŋ/               | sang /sæŋ/                       | sung /sʌŋ/                       | abestu             |
| sink /sɪŋk/              | sank /sæŋk/                      | sunk /sʌŋk/                      | urperatu           |
| sit /sɪt/                | sat /sæt/                        | sat /sæt/                        | eseri              |
| sleep /sli:p/            | slept /slept/                    | slept /slept/                    | lo egin            |
| smell /smel/             | smelt / smelled /smelt/smeld/    | smelt / smelled /smelt/smeld/    | usaindu            |
| speak /spi:k/            | spoke /spəʊk/                    | spoken /'spəʊkn/                 | hitz egin          |
| spell /spel/             | spelt /spelt/                    | spelt /spelt/                    | letreiatu          |
| spend /spend/            | spent /spent/                    | spent /spent/                    | gastatu            |
| spill /spɪl/             | spilt /spɪlt/                    | spilt /spɪlt/                    | biratu             |
| spoil /spɔɪl/            | spoilt / spoiled /spɔɪlt/spɔɪld/ | spoilt / spoiled /spɔɪlt/spɔɪld/ | kaltetu, hondatu   |
| spread /spred/           | spread /spred/                   | spread /spred/                   | igurtzi, hedatu    |
| spring /sprɪŋ/           | sprang /spræŋ/                   | sprung /sprʌŋ/                   | jauzi egin         |
| stand /stænd/            | stood /stʊd/                     | stood /stʊd/                     | zutik egon         |
| steal /sti:l/            | stole /stəʊl/                    | stolen /'stəʊln/                 | lapurtu            |
| stick /stɪk/             | stuck /stʌk/                     | stuck /stʌk/                     | itsatsi            |
| sting /stɪŋ/             | stung /stʌŋ/                     | stung /stʌŋ/                     | eztenkatu          |
| swear /sweə/             | swore /swɔ:/                     | sworn /swɔ:n/                    | zin egin           |
| sweep /swi:p/            | swept /swept/                    | swept /swept/                    | eskobatu           |
| swim /swɪm/              | swam /swæm/                      | swum /swʌm/                      | igeri egin         |
| take /teɪk/              | took /tʊk/                       | taken /'teɪkn/                   | hartu              |
| teach /ti:tʃ/            | taught /tɔ:t/                    | taught /tɔ:t/                    | irakatsi           |
| tear /teə/               | tore /tɔ:/                       | torn /tɔ:n/                      | urratu, zartatu    |
| tell /tel/               | told /təʊld/                     | told /təʊld/                     | kontatu            |
| think /θɪŋk/             | thought /θɔ:t/                   | thought /θɔ:t/                   | pentsatu           |
| throw /θrəʊ/             | threw /θru:/                     | thrown /θrəʊn/                   | jaurti, bota       |
| understand /ʌnde'stænd/  | understood /ʌnde'stʊd/           | understood /ʌnde'stʊd/           | ulertu             |
| wake up /'weɪk ʌp/       | woke up /'wəʊk ʌp/               | woken up /'wəʊkn ʌp/             | esnatu             |
| wear /weə/               | wore /wɔ:/                       | worn /wɔ:n/                      | jantzita eraman    |
| win /wɪn/                | won /wʌn/                        | won /wʌn/                        | irabazi            |
| write /raɪt/             | wrote /rəʊt/                     | written /'rɪtn/                  | idatzi             |